

แนวทางการพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหาระงาานต่างด้าว
หลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายพื้นที่ชายแดนจังหวัดตาก

เอกสารวิจัยส่วนบุคคล

โดย

พันเอก วรวิชัย หักหาญ

รองผู้บังคับการกรมทหารราบที่ 14

วิทยาลัยการทัพบก

กันยายน 2568

หลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายพื้นที่ชายแดนจังหวัดตาก

พันเอก วรรณชิต หลักหาญ

พันเอก ปราโมท หม่อมศิลา

(เกียรติชัย โอภาโส)

คณะกรรมการควบคุมเอกสารวิจัยส่วนบุคคล

7. 6.

(สุเทพ ยั้งยืน)

BOENIS.

(กฤษฎณ์ กิตยาธิวัฒน์)

دانش آموز

(ปราโมท หม่อมศิลา)

(มนทิรา ยัมสมบุญ)

gmrh

(นวลสมร จรวงษ์)

บทคัดย่อ

ผู้วิจัย	พันเอก วรวิชัย หลักหาญ
เรื่อง	แนวทางการพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายในพื้นที่ชายแดนจังหวัดตาก
วันที่	9 กันยายน 2568 จำนวนคำ : 11,400 จำนวนหน้า : 37
คำสำคัญ	แรงงานต่างด้าว, การหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย, การป้องกันและแก้ไขปัญหา, ชายแดนจังหวัดตาก
ชั้นความลับ	ไม่มีชั้นความลับ

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายในพื้นที่ชายแดนจังหวัดตาก มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสถานการณ์ สภาพปัญหาและปัจจัยที่ทำให้ แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ในพื้นที่แนวชายแดนจังหวัดตาก และหาแนวทางการพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

ผลงานวิจัย พบว่า แนวทางการพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายในพื้นที่ชายแดนจังหวัดตาก ระดับนโยบายโดยรัฐบาลมอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรีด้านความมั่นคง ขับเคลื่อนงานในบทบาทหลักของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงในราชอาณาจักร การปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง การจัดตั้งศูนย์บริหารจัดการแรงงานต่างด้าวประจำพื้นที่จังหวัดตาก เพื่อควบคุมการปฏิบัติในพื้นที่อำเภอชายแดนและอำเภอดอนใน หน่วยเจ้าภาพหลักในแต่ละพื้นที่ ดำเนินการบริหารจัดการ บูรณาการหน่วยปฏิบัติและประสานหน่วยสนับสนุนเพื่อปฏิบัติงานร่วมกันตามอำนาจหน้าที่ สำหรับข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้ระดับนโยบายต้องดำเนินการอย่างจริงจังการเพิ่มบทลงโทษต่อผู้กระทำความผิด จึงจะดำเนินการ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ABSTRACT

AUTHOR: Colonel Varunchit Lakhan

TITLE: Guidelines for developing prevention and solving the problem of foreign workers escaping into the country by Breaking the law in the border area of Tak Province

DATE: 9 September, 2025 **WORD COUNT :** 11,400 **PAGES :** 37

KEY TERMS: Foreignworkers, Unauthorizedimmigration, Prevention and solution, Tak provincial border

CLASSIFICATION: Unclassified

This research aims to study the situation, problems, and factors contributing to the illegal entry of migrant workers into the border areas of Tak Province. Additionally, it seeks to develop effective preventive and corrective measures for addressing this issue. for developing, preventing, and resolving the problem of illegal migrant workers entering the border areas of Tak Province. The research findings conclude that, at the policy level, the government has assigned the Deputy Prime Minister in charge of national security to lead efforts through the Internal Security Operations Command (ISOC). This includes improving relevant laws, establishing a Provincial Migrant Worker Management Center in Tak to oversee operations in both border and inner districts, and assigning key agencies in each area to manage operations. Furthermore, an integrated approach among operational units and coordination with support agencies is necessary to ensure effective implementation. As for research recommendations, policy-level actions must be taken seriously. Increasing penalties for offenders is essential for ensuring the effectiveness of these measures.

กิตติกรรมประกาศ

เอกสารวิจัยส่วนบุคคล เรื่อง แนวทางการพัฒนาการป้องกันและแก้ไข ปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายพื้นที่ชายแดนจังหวัดตาก ฉบับนี้สำเร็จลงได้ ด้วยความกรุณาจากคณาจารย์ของวิทยาลัยการทัพบกทุกท่าน ที่ได้ ช่วยประสิทธิประสาทความรู้ในหลักสูตรหลักประจำ วิทยาลัยการทัพบก รวมถึงเอกสาร การวิจัยส่วนบุคคลของนักศึกษาวิทยาลัยการทัพบก เอกสารการวิจัยส่วนบุคคลจาก สถาบันต่างๆ และเอกสารวารสารทางวิชาการของสถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้อง ที่ได้ สนับสนุนข้อมูลอันมีคุณค่าอย่างยิ่งในเชิงวิชาการตลอดห้วงของการทำวิจัย

ขอขอบพระคุณ พันเอก ปราโมท หม่อมศิลา ที่กรุณาเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ให้คำแนะนำ ให้แนวทางและตรวจสอบต้นฉบับอย่างละเอียด จนทำให้งานวิจัยนี้ เสร็จสมบูรณ์และขอขอบพระคุณ พันเอก กฤษณ์ กิตยาธิวัฒน์ รองเสนาธิการมณฑลทหารบกที่ 310 ที่กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา ซึ่งได้ให้ความช่วยเหลือและให้ คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ในการทำวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างสูง

สารบัญ

เนื้อหา	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	
ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
กรอบแนวคิดการวิจัย	4
วิธีการศึกษา	5
ประโยชน์ที่ได้รับ	6
บทที่ 2 บทแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561 - 2580)	7
แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)	8
แผนปฏิบัติการ 5 ปีของกระทรวงกลาโหม (พ.ศ.2566 - 2570)	8
ศูนย์ปฏิบัติการกองทัพบก	9
กองกำลังนเรศวร	10
แผนพัฒนาจังหวัดตาก พ.ศ.2566 - 2570	10
กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร	10
แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการย้ายถิ่นหรือเคลื่อนย้ายแรงงานระหว่างประเทศ	11
แนวคิด การแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองทั้งระบบ	12
แนวคิด การบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองตามมติคณะรัฐมนตรี	12
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13

บทที่ 3 บทวิเคราะห์

สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปของจังหวัดตาก	17
สถานการณ์ และสภาพปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ในพื้นที่ แนวชายแดนจังหวัดตาก	18
ปัจจัยที่ทำให้แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดย ผิดกฎหมายในพื้นที่ชายแดน จังหวัดตากในปัจจุบัน	21
การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางยุทธศาสตร์	21
แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดยผิด กฎหมายในพื้นที่ชายแดนจังหวัดตากในปัจจุบัน	29
แนวทางใหม่สำหรับการป้องกันและแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง โดยผิดกฎหมายในพื้นที่ชายแดนจังหวัดตาก	31

บทที่ 4 บทอภิปรายผล

บทที่ 5 บทสรุป

สรุปผลการวิจัย	35
ข้อเสนอแนะ	37
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	37

เอกสารอ้างอิง

ประวัติผู้วิจัย

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาประเทศโดยยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) ซึ่งมีวิสัยทัศน์ประเทศไทย ว่าประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงหรือเป็นคติพจน์ประจำชาติว่า มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เพื่อสนองตอบ ต่อผลประโยชน์แห่งชาติ อันได้แก่ การมีเอกราช อธิปไตย การดำรงอยู่อย่างมั่นคง และยั่งยืนของสถาบันหลักของชาติและประชาชนจากภัยคุกคามทุกมิติ และประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง การป้องกันและแก้ไข ปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงเพื่อแก้ไขปัญหาดังเดิมที่มีอยู่อย่างตรงประเด็นจนหมดไป อย่างรวดเร็วและป้องกันไม่ให้เกิดขึ้นอีกอันจะส่งผลให้การบริหารจัดการ และการพัฒนาประเทศในทุกๆ ด้านดำเนินการไปได้อย่างต่อเนื่องและราบรื่นตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นกุญแจสำคัญที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนยกระดับวิธีการแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยการผนึกกำลังคนและทรัพยากรให้มีส่วนร่วมแบบบูรณาการอย่างแท้จริง เสริมสร้างความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานหลักและรองในการป้องกันแก้ไขปัญหาดังกล่าวและช่วยเหลือประชาชนทั้งจากภัยคุกคามและปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงต่างๆ¹

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็นความมั่นคง มีเป้าหมายให้ประเทศชาติมีความมั่นคงในทุกมิติ และทุกระดับเพิ่มขึ้น และประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุขดีขึ้นโดยการดำเนินงานที่สำคัญของยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง คือต้องเร่งพัฒนาขีดความสามารถของกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงให้มีความพร้อมรองรับภัยคุกคามด้านความมั่นคงในรูปแบบต่างๆได้อย่างครอบคลุมและรวดเร็วทันเทียมในระดับสากล²

นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2566 - 2570) การบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย มุ่งเน้นการบริหารจัดการ ผู้มีปัญหาสถานะและสิทธิบุคคล แรงงานต่างด้าว กลุ่มที่มีความเปราะบางต่อความมั่นคง และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ผู้โยกย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติ รวมถึงผู้ได้รับการคุ้มครอง หรือ ผู้อยู่ระหว่างคัดกรองสถานะ ที่ไม่สามารถเดินทางกลับประเทศอันเป็นภูมิลำเนาได้ ให้มีความสมดุลระหว่างมิติความมั่นคง ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และหลักสิทธิมนุษยชน³

แผนปฏิบัติการระยะ 5 ปี (พ.ศ.2566 – 2570) ของกระทรวงกลาโหม และกองทัพบก การรักษาความมั่นคงของรัฐ เพื่อให้ภัยคุกคามต่อความมั่นคงของชาติในรูปแบบต่างๆ รวมทั้งปัญหาวิกฤติด้านความมั่นคงทั้งจากภายในประเทศและจากภายนอกประเทศ ได้รับการแก้ไขหรือทำให้ลดลงอยู่ในระดับที่ควบคุมได้⁴

ประเทศไทยมีพรมแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านได้แก่ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ราชอาณาจักรกัมพูชา และประเทศสหพันธรัฐมาเลเซีย สภาพเศรษฐกิจของไทยที่เจริญเติบโตอย่างรวดเร็วเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศเพื่อนบ้านเป็นปัจจัยสำคัญที่ดึงดูดแรงงานจากประเทศเพื่อนบ้านเข้ามาขายแรงงานในประเทศไทย สำหรับจังหวัดตากมีเขตแดนติดต่อกับประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ทั้งทางบกและทางน้ำความยาวประมาณ 533 กิโลเมตร มีกองกำลังนเรศวรเป็นหน่วยรับผิดชอบพื้นที่ปฏิบัติการกิจตามแผนงานป้องกันชายแดน และแผนงานรักษาความมั่นคงภายใน งานที่สำคัญประการหนึ่งได้แก่การป้องกันแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ซึ่งตลอดแนวชายแดน 5 อำเภอของจังหวัดตาก มีช่องทางทำข้ามธรรมชาติจำนวนมาก ทำให้แรงงานต่างด้าวสามารถลักลอบหลบหนีเข้ามาขายแรงงานตามแนวชายแดนและเข้าสู่พื้นที่ตอนในของประเทศไทยได้ตลอดเวลา หน่วยงานความมั่นคงที่รับผิดชอบ ได้แก่ จังหวัดตาก กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัดตาก กองกำลังนเรศวร ตำรวจภูธรจังหวัดตาก ตรวจคนเข้าเมืองตาก แรงงานจังหวัดตากและจัดหางานจังหวัดตาก ได้วางแผนบูรณาการในการแก้ไขปัญหาทั้งการตรวจสอบที่พักแรงงานต่างด้าว การตรวจสถานประกอบการโรงงาน การกวดขันจับกุมตามแนวชายแดนและพื้นที่ชั้นในอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งจังหวัดตากได้ดำเนินการขึ้นทะเบียน

แรงงานต่างด้าวตามนโยบายรัฐบาล ซึ่งช่วยควบคุมและลดปัญหาการขาดแคลนแรงงานต่างด้าวได้ระดับหนึ่ง แต่ก็ยังไม่สามารถทำให้ปัญหาการหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายของแรงงานต่างด้าวลดลงไปได้แต่อย่างใด ยังก่อให้เกิดปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ

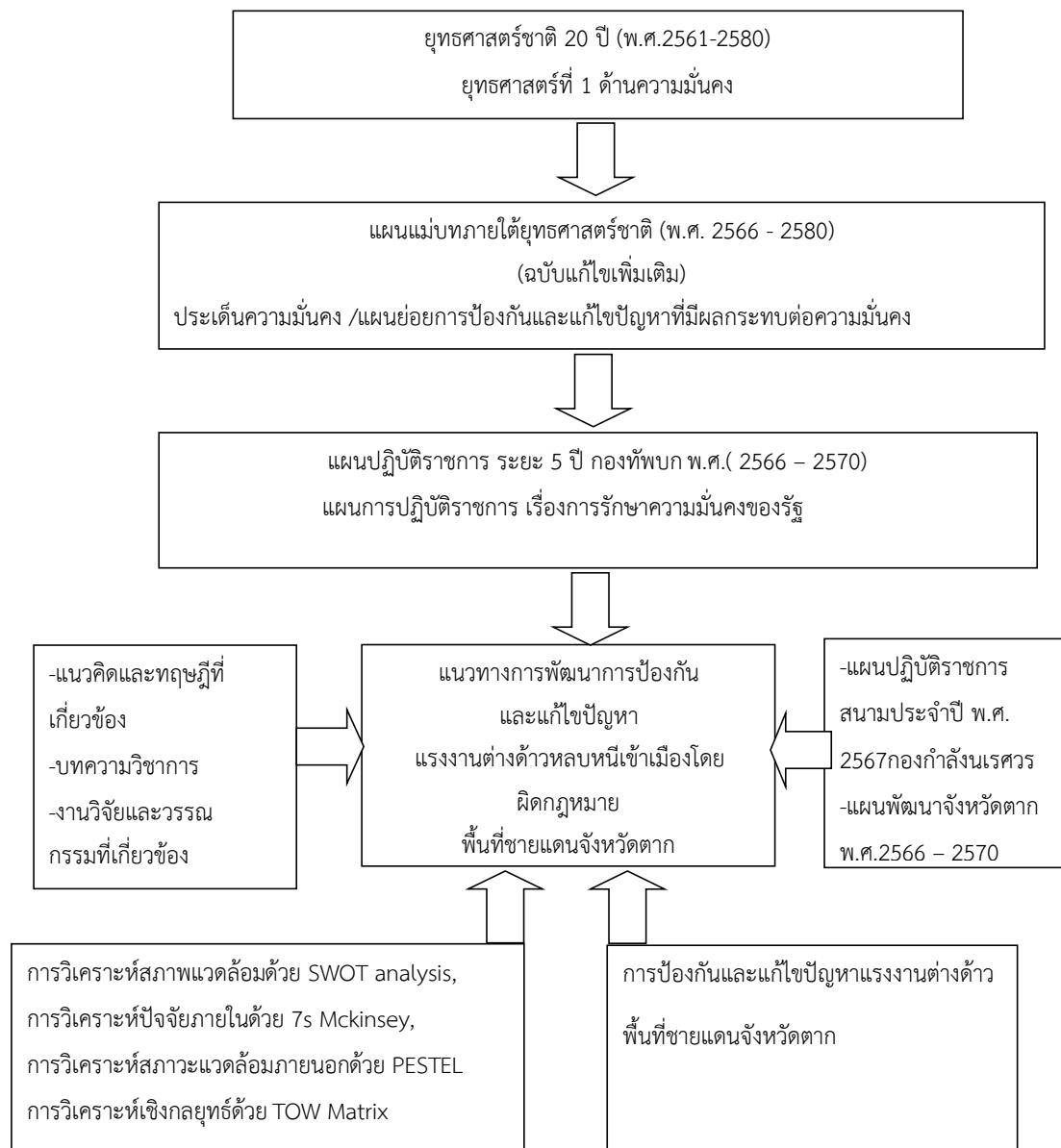
จากปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายในพื้นที่ชายแดนจังหวัดตาก ที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติตามที่ได้กล่าวมา ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาหาแนวทางการพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ในพื้นที่ชายแดนจังหวัดตาก แบบบูรณาการหน่วยงานทุกภาคส่วนในพื้นที่จังหวัดตากให้เกิดความยั่งยืน เพื่อให้ได้องค์ความรู้ใหม่ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาประเทศและตอบสนองต่อยุทธศาสตร์ชาติต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสถานการณ์ และสภาพปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ในพื้นที่แนวชายแดนจังหวัดตาก
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ทำให้แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดย ผิดกฎหมาย ในพื้นที่ชายแดนจังหวัดตากในปัจจุบัน
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนี เข้าเมืองโดยผิดกฎหมายในพื้นที่ชายแดนจังหวัดตาก

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหาระงาต่างด้าว
หลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายในพื้นที่แนวชายแดนจังหวัดตาก ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิด
การวิจัยดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการศึกษา

1. รูปแบบการวิจัย

ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงยุทธศาสตร์ตามที่วิทยาลัยการทัพบกกำหนด โดยใช้วิธีการศึกษาเชิงเอกสาร การทบทวนแนวคิดทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเป็นแนวทางในการวิจัย

2. ขอบเขตในการวิจัย

2.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา ศึกษาปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายในพื้นที่ชายแดนจังหวัดตาก เพื่อรองรับยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

2.2 ขอบเขตด้านประชากร งานวิจัยครั้งนี้กำหนดให้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ จากปฏิบัติงานในพื้นที่กองกำลังนเรศวร ตำรวจภูธรจังหวัดตาก ตำรวจตรวจคนเข้าเมืองตาก และ แรงงานจังหวัดตาก

2.3 ขอบเขตพื้นที่ ในพื้นที่ 5 อำเภอชายแดนจังหวัดตากได้แก่ อำเภอท่าสองยาง อำเภอแม่ระมาด อำเภอแม่สอด อำเภอพบพระ และ อำเภออุ้มผาง

2.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา กำหนดระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย ตั้งแต่ พฤศจิกายน 2567 ถึง มิถุนายน 2568

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

รวบรวมข้อมูลจากยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - พ.ศ. 2580)¹, แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2566 - 2570 (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)², แผนการปฏิบัติระยะ 5 ปีกระทรวงกลาโหม พ.ศ. 2566 - 2570⁴, แผนการปฏิบัติระยะ 5 ปี กองทัพบก พ.ศ. 2566 - 2570⁵, แหล่งข้อมูลเอกสาร สืบค้นข้อมูลจากเอกสาร คำสั่ง นโยบายของหน่วยงาน และแหล่งความรู้จากตำราทั้งของไทยและบทความจากต่างประเทศ ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาลูกแรงงานต่างด้าวหลบหนี เข้าเมือง โดยผิดกฎหมาย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

กำหนดให้ใช้กรอบการคิดเชิงยุทธศาสตร์เก็บรวบรวมข้อมูล, และสังเคราะห์ข้อมูลด้วยการใช้ SWOT Analysis ในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ใช้ TOW Matrix ในการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ ใช้ 7s McKinsey ในการวิเคราะห์ปัจจัยภายใน และใช้ PESTEL ในการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมภายนอก เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม และกฎหมาย ที่อาจส่งผลต่อการปฏิบัติงานของ ทหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อรองรับยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

5. ขั้นตอนการดำเนินงาน

กิจกรรม/เวลา	2567		2568					
	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.
1. เลือกเรื่องและกำหนดหัวข้อ	↔							
2. สอบการนำเสนอโครงร่างการวิจัย		↔						
3. ศึกษาและค้นคว้าที่มาของปัญหา			↔	↔				
4. วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล					↔			
5. สรุปผลการวิจัย						↔		
6. นำเสนอผลการวิจัย							↔	
7. จัดทำรูปเล่ม								↔

ประโยชน์ที่ได้รับ

- ทราบสถานการณ์ และสภาพปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายในพื้นที่แนวชายแดนจังหวัดตาก
- ทราบปัจจัยที่ทำให้แรงงานต่างด้าว หลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายในพื้นที่ชายแดนจังหวัดตากในปัจจุบัน
- ได้ทราบแนวทางการพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหาลabor แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดย ผิดกฎหมายในพื้นที่ชายแดนจังหวัดตาก

บทที่ 2

บทแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาทบทวนแนวคิดและทฤษฎี ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อที่จะมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลให้สอดคล้องกับเนื้อหาตามหัวข้อของงานวิจัย โดยมีประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

1. ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561 - 2580)
2. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2566 - 2570

(ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

3. แผนปฏิบัติการระยะ 5 ปีของกระทรวงกลาโหม (พ.ศ.2566 - 2570)
4. ศูนย์ปฏิบัติการกองทัพบก
5. กองกำลังนเรศวร
6. แผนพัฒนาจังหวัดตาก พ.ศ.2566 - 2570
7. กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร
8. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการย้ายถิ่นหรือเคลื่อนย้ายแรงงานระหว่างประเทศ
9. แนวคิดการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองทั้งระบบ
10. แนวคิดการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองตามมติ

คณะรัฐมนตรี

- 11.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561 - 2580)

ประเทศไทยได้กำหนดกรอบแนวทางในการพัฒนาประเทศภายใต้นโยบายของรัฐ โดยการกำหนดกรอบหรือเครื่องมือโดยใช้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561 - 2580) ซึ่งมีวิสัยทัศน์ประเทศ คือ ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนา

อย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน ประกอบด้วยยุทธศาสตร์จำนวน 6 ด้าน¹ ได้แก่

- 1) ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง
- 2) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
- 3) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์
- 4) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม
- 5) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- 6) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

ประเด็นความมั่นคง มีเป้าหมายให้ประเทศชาติมีความมั่นคงในทุกมิติ และทุกระดับเพิ่มขึ้น และประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุขดีขึ้นโดยการดำเนินงานที่สำคัญของยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง คือต้องเร่งพัฒนาขีดความสามารถของกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงให้มีความพร้อมรองรับภัยคุกคามด้านความมั่นคงในรูปแบบต่างๆได้อย่างครอบคลุมและรวดเร็วทันเทียมในระดับสากล²

แผนปฏิบัติการ 5 ปีของกระทรวงกลาโหม (พ.ศ.2566 - 2570)

เป็นแผนระดับที่ 3 ประเภทหนึ่ง และเป็นกลไกสำคัญของกระทรวงกลาโหมในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติด้วยการดำเนินงานตามแผนงานและโครงการของส่วนราชการในสังกัดกระทรวงกลาโหม ตลอดจนองค์การรัฐวิสาหกิจในความควบคุม และหน่วยงานในกำกับของกระทรวงกลาโหม เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม และนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ ตามหลักความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Relationship: XYZ) เพื่อประโยชน์ในการติดตามและตรวจสอบความก้าวหน้าของการดำเนินการขับเคลื่อนเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ แบ่งออกเป็น 6 เรื่อง⁴ (22 กลยุทธ์) คือ

1. เรื่องการพิทักษ์รักษาและเงินทุนสถาบันพระมหากษัตริย์ ดำเนินการพิทักษ์รักษาปกป้องถวายพระเกียรติและการสนับสนุนภารกิจของสถาบันพระมหากษัตริย์
2. เรื่องการปฏิบัติการทางทหารเพื่อรักษาอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติ เตรียมกำลังและใช้กำลังเพื่อการป้องกันภัย และยุติความขัดแย้งด้วยการปฏิบัติการร่วมเป็นหลัก เพื่อยุติปัญหาหรือข้อขัดแย้งได้อย่างรวดเร็วและทันเวลา
3. เรื่องการรักษาความมั่นคงของรัฐ การจัดกำลังสนับสนุนการปฏิบัติงานร่วมกับส่วนราชการอื่น และ/หรือการเป็นหน่วยนำเมื่อสถานการณ์มีความจำเป็น เพื่อสร้างความสงบสุขและเสถียรภาพให้แก่สังคมไทย การป้องกันลดและขจัดปัญหาต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงพื้นที่ชายแดนความสงบเรียบร้อย ความมั่นคงภายในความมั่นคงทางทะเล การบังคับใช้กฎหมาย และการบริหารราชการแผ่นดิน
4. เรื่องการสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงกับต่างประเทศ การเสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือทางทหารกับประเทศเพื่อนบ้าน ประเทศสมาชิกอาเซียนประเทศมหาอำนาจประเทศคู่เจรจาภายใต้การทูตฝ่ายทหาร
5. เรื่องการพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน การเสริมความมั่นคงและพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับประชาชน ชุมชน เพื่อให้ประชาชนสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างปลอดภัยและมั่นคง
6. เรื่องทหารผ่านศึกเพื่อความมั่นคง การพัฒนาการสงเคราะห์ทหารผ่านศึก ครอบครัวทหารผ่านศึก และทหารนอกประจำให้มีคุณภาพ และประสิทธิภาพ

ศูนย์ปฏิบัติการกองทัพบก

ดำเนินการ การป้องกันและแก้ไขปัญหาระงาณต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ด้วยการบูรณาการกำลังกับทุกภาคส่วนเข้าสกัดกั้น และปราบปรามการลักลอบ เข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย โดยดำเนินการให้ครอบคลุมแรงงานทุกประเภท ทั้งแรงงานตามฤดูกาล แรงงานมาเข้า - เย็นกลับ และแรงงานที่ลักลอบเข้าสู่พื้นที่ตอนในของประเทศ โดยใช้ความร่วมมือ และการประสานสอดคล้องกับส่วนราชการอื่นที่เกี่ยวข้อง ควบคู่ไปกับการเสริมสร้างความเข้าใจ/สร้างการรับรู้ เพื่อปลูกจิตสำนึกให้ประชาชน ผู้ประกอบการ และแรงงานต่างด้าว เห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวที่เดินทางเข้ามาทำงานในประเทศไทย⁵

กองกำลังนเรศวร

ปฏิบัติการกิจป้องกันชายแดน เพื่อปกป้องอธิปไตย และรักษาผลประโยชน์ของชาติ รวมทั้งการดูแลความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินให้แก่ประชาชนชาวไทยบริเวณแนวชายแดนในพื้นที่รับผิดชอบ โดยปฏิบัติตามแนวความคิดการรักษาความมั่นคงตามแนวชายแดนของ ศูนย์ปฏิบัติการกองทัพบก (พันธกิจ 5 ประการ) ประกอบด้วย การเฝ้าตรวจและป้องกันพื้นที่ชายแดน การเสริมสร้างความมั่นคงในพื้นที่ชายแดน การแก้ไขปัญหาความมั่นคงในพื้นที่ชายแดน การประสานความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน และการปฏิบัติในพื้นที่ระหว่งป้องกัน โดยสนธิกำลัง และบูรณาการเครื่องมือ ตลอดจนการปฏิบัติทุกรูปแบบเข้าปฏิบัติการในพื้นที่รับผิดชอบบนพื้นฐานของหลักการอ้อมกำลัง เพื่อให้พื้นที่ชายแดนเกิดความมั่นคง และมีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยอย่างถาวร⁶

แผนพัฒนาจังหวัดตาก พ.ศ.2566 – 2570

ว่าด้วยเรื่อง การบริหารจัดการภาครัฐ การรักษาความมั่นคงชายแดน และความสงบเรียบร้อย เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการภาครัฐและประชาชนให้มีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน โดยการเพิ่มประสิทธิภาพ การบริหารจัดการ แก้ไขปัญหาและส่งเสริมการป้องกัน การลาดตระเวน การเฝ้าระวัง การกระทำผิดทางอาชญากรรม ยาเสพติด และแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย⁹

กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร

เป็นหน่วยงานหลักในการบูรณาการ วางแผน อำนาจการ ประสานงาน กำกับดูแล และเสริมการปฏิบัติในการรักษาความมั่นคงภายใน สำหรับการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายได้กำหนดไว้ในแผนยุทธศาสตร์ โดยมี ศูนย์ประสานการปฏิบัติที่ 2 รับผิดชอบระดับนโยบาย กองอำนวยการรักษาความมั่นคง และกองอำนวยการรักษาความมั่นคงจังหวัดเป็นหน่วยรับผิดชอบระดับพื้นที่และจังหวัด⁷

แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการย้ายถิ่นหรือเคลื่อนย้ายแรงงานระหว่างประเทศ

การย้ายถิ่น หมายถึง การเคลื่อนย้ายของประชากรจำนวนมากจากถิ่นพำนักของตนไปยัง บริเวณอื่น ซึ่งมีระยะทางจากถิ่นพำนักเดิมพอสมควร โดยผู้ย้ายถิ่นมีความตั้งใจจะไปพำนักในถิ่นใหม่เป็นการชั่วคราวหรือถาวร การย้ายถิ่นอาจเป็นการย้ายถิ่นข้ามชาติ หรือ ภายในประเทศ¹⁵

ทฤษฎีการย้ายถิ่นของ Everette S. Lee (E.S. Lee's Theory of Migration) ซึ่งปัจจัยที่มีผลต่อการอพยพย้ายถิ่นในทัศนะของ Lee มี 4 ประการ¹⁶ ประกอบด้วย

1. ปัจจัยทั้งหลายที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ต้นทาง (Origin) มีสาเหตุมาจากการ “ผลัก” อันเกี่ยวข้องกับการย้ายถิ่นออกจากถิ่นที่อยู่เดิมหรือถิ่นต้นทาง เนื่องจากความล้มเหลวในการประกอบอาชีพ

2. ปัจจัยทั้งหลายที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ปลายทาง (Destination) มีสาเหตุมาจากการ “ดึง” ซึ่ง จะเกี่ยวข้องกับการย้ายเข้าไปในลักษณะที่ดึงดูดใจให้ประชากรย้ายเข้าไปยังถิ่นที่อยู่ใหม่

3. อุปสรรคทั้งหลายที่กั้นขวางอยู่ระหว่างพื้นที่ต้นทางและปลายทาง (An Intervening sets of obstacles) อันอาจเป็นผลให้การย้ายถิ่นไม่อาจเกิดขึ้นได้หรือเกิดขึ้นช้าลง

4. ปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งมีความแตกต่างกันทั้ง อายุ เพศ การศึกษา และอื่นๆ ซึ่งในทัศนะ ของ Lee การย้ายถิ่นเกิดขึ้นได้เพียงเพราะเหตุผลส่วนตัว ซึ่งมักจะเป็นกรณีการย้ายถิ่นติดตาม ครอบครัว หรือการย้ายถิ่นเพื่อเผชิญโชคในแหล่งใหม่

ผู้วิจัย สรุปได้ว่า การย้ายถิ่นของประชากรมีปัจจัยจากความล้มเหลวในการประกอบอาชีพ ที่แห่งใหม่มีสิ่งดึงดูดใจ การย้ายถิ่นตามครอบครัว และการย้ายถิ่นเพื่อเผชิญโชคในแหล่งใหม่

แนวคิดการแก้ไขปัญหาระงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองทั้งระบบ

รัฐบาลไทยได้อนุญาตให้นายจ้างที่ประกอบกิจการหรือธุรกิจบางประเภทสามารถนำ แรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติ (เมียนมา ลาว และ กัมพูชา) ที่ไม่มีเอกสารแสดงตนมาขึ้นทะเบียนผ่อนผันให้อยู่ในราชอาณาจักร และทำงานได้ตั้งแต่ปี พ.ศ.2547 จนถึงปัจจุบันก็ยังคงนํานโยบายดังกล่าว มาปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง นโยบายแรงงานต่างด้าวที่ผ่านมาใช้วิธีการผ่อนผันเป็นปีๆ โดยให้นายจ้างพาแรงงานต่างด้าวมาขึ้นทะเบียนซ้ำแล้วซ้ำอีกเพื่อชะลอการผลักดันส่งกลับออกไปประเทศต้นทาง แต่วิธีการนี้ยังไม่ได้ผลเท่าที่ควร เพราะยังมีแรงงานต่างด้าวจำนวนมาก ที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียนมีแรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติลักลอบ ทำงานอยู่อีกประมาณเกือบ 1 ล้านคน รัฐบาลโดยคณะรัฐมนตรี จึงมีมติเห็นชอบในหลักการ เกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าว โดยมีการปรับปรุงยุทธศาสตร์ทางการบริหารและแผนปฏิบัติการบริหารแรงงานต่างด้าว ให้เกิดการบูรณาการร่วมกันอย่างมีเอกภาพ ครอบคลุมการป้องกันและแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวในมิติต่างๆ ทั้งระบบครบวงจร โดยมีแนวทาง บริหารจัดการ โดยการทบทวนบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านการจ้างแรงงานระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน 3 ประเทศ กล่าวโดยสรุป MOU คือ บันทึกความเข้าใจ เป็นรูปแบบของการตกลง ทวิภาคีชนิดที่ไม่มีข้อผูกพัน เป็นเพียงเอกสารที่ระบุเจตนารมณ์ของคู่เจรจาและแนวทางการดำเนินการมากกว่าข้อบังคับทางกฎหมาย โดยมีสาระสำคัญใน 4 ประเด็น คือ ความร่วมมือในการส่งแรงงานกลับประเทศต้นทาง เพื่อการพิสูจน์สถานะและสัญชาติ การเปลี่ยนสถานะแรงงานผิดกฎหมายเป็นแรงงานถูกกฎหมาย การให้ความช่วยเหลือในการส่งกลับ และการสกัดกั้นการเข้าเมือง โดยผิดกฎหมาย⁸

แนวคิดการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองตามมติคณะรัฐมนตรี

คณะกรรมการบริหารแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง 3 สัญชาติ (กปร.) ได้มีมติเสนอต่อ คณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 26 เมษายน 2554 และคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบตามมาตรการแก้ไข ปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองทั้งระบบ ดังนี้

1. มาตรการเปิดจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่ลักลอบทำงานอยู่ในประเทศไทย ให้ดำเนินการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่อยู่ในประเทศไทย

2. มาตรการป้องกันสกัดกั้น และปราบปราม จับกุม ดำเนินคดีกับแรงงานต่างด้าวหลบหนี เข้าเมือง โดยเน้นดำเนินการในการสกัดกั้นและป้องกันการเข้ามาใหม่ อย่างเด็ดขาด จริงจัง และ ต่อเนื่องก่อนการจดทะเบียน ระหว่างการจดทะเบียน และหลังสิ้นสุดการจดทะเบียน และเน้นการ ปราบปราม จับกุม และดำเนินคดีตามกฎหมายอย่างเด็ดขาดจริงจัง

3. มาตรการนำเข้าแรงงานต่างด้าวรายใหม่อย่างถูกกฎหมาย โดยให้ดำเนินการตามมติ คณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2548 โดยเร่งรัดการนำเข้าแรงงานอย่างถูกกฎหมาย

4. มาตรการปรับโครงสร้างคณะกรรมการบริหารแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง (กบร.) โดยการปรับปรุงแก้ไขระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารแรงงานต่างด้าว หลบหนีเข้าเมือง พ.ศ. 2544 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2546 และแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553 ให้ครอบคลุมการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง ทั้งปรับโครงสร้าง กบร.ให้มี คณะอนุกรรมการทั้งในส่วนกลางและในระดับจังหวัด

5. มาตรการยกระดับหน่วยงานเลขานุการ กบร. เพื่อให้สามารถดำเนินการบริหารแรงงาน ต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองได้อย่างเบ็ดเสร็จทั้งระบบ

สรุปได้ว่า การบริหารจัดการ แรงงานต่างด้าวของประเทศไทยกำหนดให้มีการจดทะเบียน เน้นการปราบปรามจับกุมดำเนินคดีตามกฎหมายอย่างเด็ดขาดจริงจัง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานศึกษาวิจัยของศิพิมพ์ ศรีปลั่งก์ เรื่อง การทำให้แรงงานข้ามชาติเป็นปัญหาความมั่นคง ศึกษากรณีแรงงานเมียนมาในไทย พบว่า อุดมการณ์ชาตินิยมและความหวาดระแวงของรัฐไทยที่มีต่อแรงงานเมียนมา เป็นตัวการสำคัญที่นำไปสู่กระบวนการทำให้แรงงานเมียนมา เป็นปัญหาความมั่นคง ซึ่งสะท้อนออกมาในรูปแบบของการอ้างถึง

ผลกระทบจากแรงงานเมียนมา ต่อความมั่นคงของรัฐในด้านต่างๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ กระทั่งนำไปสู่ความสำเร็จของกระบวนการอันเกิดจากการยอมรับและคล้อยตามของผู้ฟังหรือผู้รับสาร และการกำหนดนโยบาย เพื่อนำมาใช้ในการจัดการปัญหาแรงงานพม่า ในฐานะปัญหาความมั่นคงของรัฐ ไม่ว่าจะเป็นนโยบายผ่อนผันการใช้แรงงานข้ามชาติ นโยบายป้องกันและปราบปรามแรงงานข้ามชาติ และนโยบายการควบคุมความประพฤติของแรงงานข้ามชาติ ทั้งนี้ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกระบวนการดังกล่าว ได้แก่ เงื่อนไขภายในซึ่งหมายถึง ประสิทธิภาพของการใช้ภาษาผ่านชุดวาทกรรมที่สะท้อนให้เห็นว่า แรงงานเมียนมา เป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงของรัฐไทยในหลายด้าน และเงื่อนไขภายนอกซึ่งหมายถึง สถานภาพของผู้มีส่วน ในการกำหนดนโยบายและสื่อมวลชนไทย ซึ่งเป็นตัวแสดงที่มีบทบาทในกระบวนการทำให้แรงงานเมียนมา เป็นปัญหาความมั่นคงของรัฐ นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่า แรงงานเมียนมา มิได้มีแนวโน้มเป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงของรัฐไทย เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์การชี้วัดทั้งสี่ประการของ Myron Weiner อันได้แก่ตัวชี้วัดในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้ 1) ด้านอัตราการจ้างงาน 2) ด้านการพัฒนาทางเศรษฐกิจ 3) ด้านความแตกต่างทางวัฒนธรรม และ 4) ด้านปริมาณของแรงงานภายในประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับการวิเคราะห์ถึงสาเหตุของปัญหา อันนำไปสู่ข้อเสนอแนะกลยุทธ์การแก้ไขปัญหาแรงงานเมียนมาผิตกกฎหมาย ของผู้วิจัย¹¹

งานศึกษาวิจัยของสาทิณี ศิริไพบุลย์ เรื่อง การคุ้มครองทางสังคมโดยการประกันสังคมสำหรับแรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า ประกันสังคมไทยได้ให้สิทธิแก่แรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติอย่างครอบคลุมทุกด้านตามมาตรฐานขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) (ถึงแม้ว่าเงื่อนไขและผลประโยชน์ที่ได้รับจะแตกต่างกันไปในแต่ละกรณี) และถือเป็นการให้ความคุ้มครองครอบคลุมขั้นต่ำในเรื่องของการเจ็บป่วย ที่ไม่ได้สืบเนื่องจากการทำงาน และการเจ็บป่วยจากการทำงาน อย่างไรก็ดี ข้อควรทบทวน เรื่องประกันสังคมไทยสำหรับแรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติ คือบางสิทธิมีเงื่อนไขไม่เหมาะสมสำหรับแรงงานอันได้แก่ สิทธิชราภาพ ที่ไม่เหมาะสมกับสภาพของแรงงานที่เข้ามาทำงานในระยะสั้น, สิทธิว่างงาน เพราะเป้าหมายในการนำเข้าแรงงานต่างด้าวเพื่อบรรเทาการขาดแคลนแรงงาน

การให้สิทธินี้จึงไม่ตอบสนองเป้าหมายการนำเข้าแรงงาน ส่วนสิทธิคลอดบุตรและสงเคราะห์บุตรเป็นสิทธิ ที่แรงงานใช้สิทธิมากที่สุด รัฐควรพิจารณาว่าจะให้สิทธิเหล่านี้แก่แรงงานต่างด้าวและคู่สมรสอย่างไร รัฐควรระบุเงื่อนไขในการขอใช้สิทธิให้ชัดเจนและรัฐควรคำนึงถึงเรื่องผู้ติดตามด้วยว่าสิทธิดังกล่าว จะทำให้มีผู้ติดตามเข้ามาประเทศไทยมากขึ้นหรือไม่ ซึ่งงานวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับข้อเสนอแนวทางในการพัฒนาที่มีต่อการแก้ไขปัญหา โดยผ่านการวิเคราะห์ด้านกฎหมาย เนื่องจากเป็นกลไกหลักที่จะนำไปสู่การปฏิบัติหรืองดเว้นการปฏิบัติทางการทหารที่เบ็ดเสร็จเด็ดขาดมากที่สุด¹²

งานศึกษาวิจัยของ พันเอก สุทธิพงศ์ งามเวียง รองผู้บังคับการกรมทหารราบที่ 7 เรื่อง แนวทางการพัฒนามาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ที่เกิดจากแรงงานเมียนมาลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย พื้นที่ชายแดนจังหวัดตาก เอกสารวิจัยนี้ ศึกษากระบวนการลักลอบนำเข้าแรงงานข้ามชาติเมียนมาโดยผิดกฎหมายและภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่เกิดจากแรงงานข้ามชาติเมียนมาผิดกฎหมาย รวมทั้งเพื่อให้ทราบถึงมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่เกิดจากแรงงานข้ามชาติเมียนมาที่ลักลอบเข้ามาโดยผิดกฎหมาย ในพื้นที่ชายแดนจังหวัดตาก ประกอบการวิเคราะห์และอภิปรายข้อมูลผ่านแนวคิดและทฤษฎีรวมไปถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากผลการศึกษาพบว่า กระบวนการลักลอบนำเข้าแรงงานข้ามชาติเมียนมาผิดกฎหมาย สามารถแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มสำคัญ ดังนี้ 1) กลุ่มแรงงานข้ามชาติ 2) กลุ่มนายหน้า และ 3) พื้นที่พักพิง/อาศัย¹³

งานศึกษาวิจัยของ พันเอก ชัยธัช ยิ้มทิม รองผู้บังคับการกรมทหารราบที่ 4 เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาแรงงานประเทศเพื่อนบ้านหลบหนีเข้าเมือง โดยผิดกฎหมาย กรณีศึกษาพื้นที่ชายแดนด้านจังหวัดตาก เอกสารวิจัยนี้ ศึกษาสภาพแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ สถานการณ์แรงงาน และวิเคราะห์สภาพปัญหาจากปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อปัญหาแรงงานประเทศเพื่อนบ้านหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายในพื้นที่จังหวัดตาก ตลอดจนนำเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าว และนำมาซึ่งการบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยดำเนินการศึกษาและค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ พร้อมทั้งขอรับการสนับสนุนข้อมูลจากหน่วยงานในพื้นที่ จนได้กรอบแนวทางการแก้ไขปัญหาแรงงานประเทศเพื่อนบ้านหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายในพื้นที่จังหวัดตากที่เหมาะสมซึ่ง พบว่า

การใช้วิธี การลาดตระเวนตามพื้นที่ชายแดนบ่อยครั้ง และวางกำลังร่วมกับทุกภาคส่วนตามจุดล่อแหลม เป็นวิธีการปฏิบัติที่สามารถ สกัดกั้นแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายได้อย่างเป็นรูปธรรม

ผลการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ดังนี้

1. การศึกษายุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - พ.ศ. 2580)¹ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2566 - 2570 (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)² แผนการปฏิบัติระยะ 5 ปี กระทรวงกลาโหม พ.ศ. 2566 - 2570⁴ แผนการปฏิบัติระยะ 5 ปี กองทัพบก พ.ศ. 2566 - 2570⁵ ศูนย์ปฏิบัติการกองทัพบก กองกำลังนเรศวร แผนพัฒนาจังหวัดตาก พ.ศ. 2566 - 2570 และกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร เน้นยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ให้มีความพร้อมรองรับภัยคุกคามด้านความมั่นคงทุกรูปแบบ ดำเนินการป้องกันและแก้ไขแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ด้วยการบูรณาการกำลังกับทุกภาคส่วนเข้าสกัดกั้น และปราบปรามการลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย อย่างเป็นรูปธรรม

2. จากการศึกษาทฤษฎี เกี่ยวกับการย้ายถิ่นหรือเคลื่อนย้ายแรงงานระหว่างประเทศ ทำให้ทราบถึง ปัจจัยที่มีผลต่อการอพยพย้ายถิ่น และ มาตรการแก้ไข ปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองทั้งระบบ ตามคณะกรรมการบริหารแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง 3 สัญชาติ (กบร.) ได้มีมติเสนอต่อ คณะรัฐมนตรี

3. จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้ทราบว่า แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย เป็นปัญหาความมั่นคง ซึ่งมีผลกระทบ ต่อความมั่นคงของรัฐในด้านต่างๆ และกระบวนการลักลอบนำเข้าแรงงานข้ามชาติเมียนมาโดยผิดกฎหมาย เป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่ สามารถแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม 1) กลุ่มแรงงานข้ามชาติ 2) กลุ่มนายหน้า และ 3) พื้นที่พักพิง/อาศัย กรอบแนวทางการแก้ไขปัญหาลabor ประเทศเพื่อนบ้านหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย วิธีการ ลาดตระเวนตามพื้นที่ชายแดนบ่อยครั้ง และวางกำลังร่วมกับทุกภาคส่วน ตามจุดล่อแหลม เป็นการปฏิบัติที่สามารถ สกัดกั้นแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายได้อย่างเป็นรูปธรรม

บทที่ 3

บทวิเคราะห์

สถานการณ์ และสภาพปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ในพื้นที่แนวชายแดนจังหวัดตาก การหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายของแรงงานต่างด้าว เป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงชาติ ซึ่งยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงได้กำหนดให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันป้องกันและแก้ไขปัญหา สาเหตุสำคัญของปัญหามาจาก การขาดแคลนแรงงานระดับล่างในสาขาอาชีพต่างๆ ทั้งภาคเกษตรและอุตสาหกรรมนอกจากนี้ค่าจ้างแรงงานของไทย การเดินทางข้ามพรมแดน เพื่อพบปะเครือญาติ สถานการณ์ ความไม่สงบรวมทั้งสภาพแวดล้อมทางยุทธศาสตร์เป็นปัจจัยที่ทำให้แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ต้องการเดินทางเข้ามาทำงานในประเทศไทยมากขึ้น จากสภาพเส้นเขตแดนระหว่างจังหวัดตาก กับประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ทำให้แรงงานต่างด้าว สามารถลักลอบหลบหนีผ่านการวางกำลัง และจุดตรวจจุดสกัดของทหารตามแนวชายแดน เดินทางเข้าสู่พื้นที่ตอนในของประเทศไทยได้อย่างรวดเร็ว ทำให้การแก้ไขปัญหาการหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ของแรงงานต่างด้าว ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ตาม ยุทธศาสตร์ชาติ ดังนั้นการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา และการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ ร่วมกับแนวความคิดการบริหารงานแบบบูรณาการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหาการลักลอบหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายของแรงงานต่างด้าวตามแนวชายแดน จังหวัดตาก ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปของจังหวัดตาก

จังหวัดตากตั้งอยู่ในภาคเหนือตอนล่างของประเทศ มีพื้นที่ 16,406.65 ตารางกิโลเมตร หรือ 10,324,156.25 ไร่ แบ่งเขตการปกครองตามสภาพภูมิประเทศ ออกเป็น 2 ส่วนรวม 9 อำเภอ คือ ด้านตะวันออกประกอบด้วย 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอบ้านตาก อำเภอสامเภา และ อำเภอวังเจ้า ส่วนด้านตะวันตกเป็นภูเขาสูง และมีพรมแดนติดกับประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ประกอบด้วย 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอแม่สอด อำเภอพบพระ อำเภอแม่ระมาด อำเภออุ้มผาง และ อำเภอท่าสองยาง พรมแดนที่ติดกับ

ประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ซึ่งมีระยะทางประมาณ 533 กิโลเมตร เป็นพรมแดนที่กั้นด้วยลำห้วยวาล์และลำน้ำเมย มีความยาวประมาณ 336 กิโลเมตร และเป็นป่าเขาและเทือกเขาตะนาวศรีมีความยาวประมาณ 197 กิโลเมตร สำหรับลำห้วยวาล์และแม่น้ำเมยที่เป็นเส้นแบ่งเขตแดน ในฤดูแล้งลำน้ำแคบและต้นเขินสามารถเดินข้ามได้ตลอดลำน้ำ ส่วนพรมแดนที่เป็นเทือกเขาจะมีเส้นทางหรือช่องทางธรรมชาติจำนวนมากที่สามารถเดินทางเข้ามาสู่ประเทศไทยได้โดยง่าย สำหรับจังหวัดตากมีจุดผ่านแดนถาวรจำนวน 2 จุด ได้แก่ ด้านพรมแดนถาวรสะพานมิตรภาพไทย-เมียนมาแห่งที่ 1 และแห่งที่ 2 มีช่องทางทำข้ามธรรมชาติตามวิถีชาวบ้าน จำนวน 95 ช่องทางและ ช่องทางผ่อนผันให้มีการนำเข้าส่งออกสินค้านอกทางอนุวัติ จำนวน 36 ช่องทาง ซึ่งพื้นที่ในประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาเป็น รัฐกะเหรี่ยง ประกอบด้วย 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดจาอินเซ็กจี จังหวัดเมียวดี จังหวัดกอกาแระก และจังหวัดผาอัน เป็นชุมชนขนาดใหญ่ที่มีจำนวนประชากรประมาณ 2,000,000 คน ประชาชนส่วนใหญ่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยง ที่มีความยากจน ไม่มีงานทำ ขาดการเข้าถึงระบบการศึกษา ระบบสาธารณสุข และระบบสาธารณูปโภคที่ดี⁹

สถานการณ์และสภาพปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายในพื้นที่ แนวชายแดนจังหวัดตาก

พื้นที่ชายแดนด้านจังหวัดตาก เป็นจุดที่สนใจในการเข้ามาหารายได้ของแรงงานต่างด้าว เนื่องจากเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษในพื้นที่อำเภอแม่สอด อำเภอแม่ระมาด และอำเภอพบพระ ที่มีความคับคั่งทางเศรษฐกิจและการค้าที่หลากหลาย รวมทั้งเป็นตลาดนำเข้าแรงงานสัญชาติสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาตาม MOU และตามมติคณะรัฐมนตรี เข้ามาทำงานในประเทศไทย ซึ่งมีขั้นตอน คือ แรงงานจะต้องถือหนังสือเดินทางหรือบัตรผ่านแดนที่ทางการเมียนมาออกให้ ผ่านเข้ามาทางจุดผ่านแดนถาวร สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองตากจะประทับตราอนุญาตในหนังสือเดินทาง(Passport) และบัตรผ่านแดนชั่วคราว (Temporary Border Pass) สำหรับแรงงานที่นำเข้าตาม MOU ปัจจุบันมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ 11,490-22,040 บาท (ค่าตรวจโควิด 2 ครั้ง 2,600 บาท ค่าลงตราวีซ่า 2 ปี 2,000 บาท ค่าออกใบอนุญาตทำงาน 2 ปี 1,900 บาท ค่าประกันภัยโควิด 990 บาท ค่าบริการทางการแพทย์ 50 บาท และค่าใช้จ่ายในสถานที่

กักตัวประมาณ 3,500–14,000 บาท) สำหรับแรงงานนำเข้าตามมาตรา 64 มีค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ 1,325 บาท (ค่าธรรมเนียม 100 บาท ค่าตรวจสุขภาพ 500 บาท ค่าประกันสุขภาพ (ระยะเวลา 3 เดือน) 500 บาท และค่าออกใบอนุญาตทำงาน (อายุไม่เกิน 3 เดือน) 225 บาท) หากใบอนุญาตทำงานหมดอายุ แรงงานต่างด้าวจะต้องเดินทางกลับประเทศ และเดินทางกลับเข้ามาขอใบอนุญาตทำงานตามขั้นตอนใหม่อีกครั้ง หากฝ่าฝืนจะมีความผิดตามพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.2560 กรณีที่แรงงานต่างด้าวถูกเจ้าหน้าที่ตรวจพบและไม่สามารถแสดงเอกสารใดๆ ได้ จะถือได้ว่าเป็นคนต่างด้าว อยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาต และต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522⁹

การเดินทางเข้าประเทศของแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายนั้น สำหรับผู้ที่มีเอกสารการผ่านแดน จะเข้ามาตามจุดผ่านแดนถาวรตามปกติ สำหรับผู้ที่ไม่ใช่เอกสารใดๆ จะใช้ช่องทางท่าข้ามธรรมชาติ ลักลอบข้ามแดนเข้ามาพักอาศัยกับเครือญาติชาวเมียนมาที่เข้ามาอาศัยอยู่ก่อนแล้วในแหล่งชุมชนตามแนวชายแดน และอาจมีกลุ่มขบวนการนำพาทั้งในและนอกประเทศ คอยอำนวยความสะดวก โดยมีเจ้าหน้าที่ของรัฐบางคนให้ความช่วยเหลือและสนับสนุน นำพาแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในพื้นที่ตอนในของประเทศ โดยจะมีการประสานงานกับนายจ้างและแรงงานโดยตรง (นายจ้างหรือแรงงานที่ลักลอบเข้ามาจะเสียค่าดำเนินการให้กลุ่มขบวนการนำพาประมาณ 10,000 ถึง 30,000 บาท/แรงงานหนึ่งคน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสถานที่หรือจังหวัดที่ทำงาน) นอกจากนี้แรงงานต่างด้าวบางส่วนที่เคยเข้ามาทำงานในประเทศไทย อาจผันตัวเองมาเป็นผู้นำพา เมื่อถูกจับกุมได้จะไม่ยอมรับว่าเป็นผู้นำพาแต่จะแจ้งกับเจ้าหน้าที่ว่าเป็นผู้หลบหนีเข้าเมือง ซึ่งรูปแบบการลักลอบเข้ามาทำงาน จำแนกได้ 2 รูปแบบคือ 1) การเข้ามาแบบมีใบอนุญาตทั้ง 3 ลักษณะคือ มีหนังสือเดินทาง (Passport) บัตรผ่านแดน (Border Pass) และบัตรผ่านแดนชั่วคราว (Temporary Border Pass) จะเข้ามาตามจุดผ่านแดนถาวร แล้วเดินทางเข้ามาทำงานในพื้นที่ตอนใน เมื่อเอกสารการเดินทางเข้าประเทศหมดอายุแล้วจะไม่ยอมเดินทางกลับ และคาดว่าจะเก็บซ่อนเอกสารหรือฝากเอกสารไว้กับนายจ้าง เมื่อถูกเจ้าหน้าที่จับกุมจะไม่สามารถตรวจสอบหลักฐานใดๆ ได้ 2) แรงงานต่างด้าวที่ลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายจะเดินทางเข้ามาโดยอาศัยช่องทางท่าข้ามตามธรรมชาติเข้ามา

ทำงานในพื้นที่ และอาจลักลอบเดินทางเข้าไปทำงานในพื้นที่ตอนในด้วย ซึ่งกลุ่มดังกล่าว บางส่วนถูกจับกุม จากกองกำลังป้องกันชายแดน และผลักดันกลับประเทศตามขั้นตอน

สาเหตุสำคัญอีกประการหนึ่ง ของการหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายของ แรงงานต่างด้าวในพื้นที่ชายแดน จังหวัดตาก คือการขาดแคลนแรงงานระดับล่างในสาขา อาชีพต่างๆ โดยเฉพาะแรงงานภาคการเกษตรผู้รับใช้ในบ้านและกรรมกร เนื่องจาก จังหวัดตาก เป็นจังหวัดที่มีการใช้ประโยชน์ที่ดินทางการเกษตรทำการเพาะปลูกข้าวโพด เลี้ยงสัตว์ข้าวนาปี มันสำปะหลัง อ้อย และลำไยสำหรับภาคอุตสาหกรรมมีโรงงานที่ได้รับ อนุญาตให้ประกอบกิจการจำนวน 463 โรงงานมีการใช้แรงงาน 42,497คน ประกอบกับ ภาคธุรกิจและภาคอุตสาหกรรมต่างๆ ต้องการรักษาความสามารถในการแข่งขันในตลาด จึงจำเป็นต้องจ้างแรงงานต่างด้าว นอกจากนี้การจ้างแรงงานต่างด้าวมียกเว้น การดำเนินการที่ต่ำ การเลือกทำงานของแรงงานไทย โดยเฉพาะงานที่มีความเสี่ยง งานที่ มีความยากลำบาก ล้วนเป็นสาเหตุของการขาดแคลนแรงงานในตลาดแรงงาน จึง จำเป็นต้องจ้างแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในประเทศมากขึ้น

ภายหลังจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ภายในประเทศไทยเริ่มดีขึ้น การฉีดวัคซีนป้องกันโรคเป็นไปตามเป้าหมาย ที่รัฐบาลกำหนด ทำให้ผู้ประกอบการและนายจ้างมีความต้องการแรงงานหน้าใหม่และ แรงงานเก่าที่เคยทำงาน กลับเข้ามาทำงานจำนวนมากทำให้แรงงานต่างด้าว มีความต้องการเข้ามาทำงาน ในประเทศไทยโดยผิดกฎหมายจำนวนมากเช่นกัน ซึ่ง สามารถใช้ช่องทางทำข้ามธรรมชาติทั้งทางบกและทางน้ำที่มีอยู่จำนวนมาก ลักลอบ หลบหนีเข้าสู่ประเทศไทย โดยหลีกเลี่ยงจากการตรวจตราของเจ้าหน้าที่รัฐ

จากการวิเคราะห์สถานการณ์และสภาพปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้า เมืองโดยผิดกฎหมาย ในพื้นที่แนวชายแดนจังหวัดตาก สรุปได้ดังนี้

1. พื้นที่ชายแดนจังหวัดตาก เป็นจุดที่สนใจในการเข้ามาหารายได้ของ แรงงานต่างด้าวเนื่องจากเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ ที่มีความคับคั่งทางเศรษฐกิจและการค้า ที่หลากหลาย

2. สถานการณ์ ความไม่สงบรวมทั้งสภาพแวดล้อมทางยุทธศาสตร์เป็นปัจจัยที่ทำให้แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ต้องการเดินทางเข้ามาทำงานในประเทศไทยมากขึ้น

3. การเดินทางเข้าประเทศของแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายนั้นสำหรับผู้ที่ไม่ม่เอกสารใดๆ จะใช้ช่องทางท่าข้ามธรรมชาติ ลักลอบข้ามแดนเข้ามาพักอาศัยกับเครือญาติชาวเมียนมาที่เข้ามาอาศัยอยู่ก่อนแล้วในแหล่งชุมชนตามแนวชายแดน และอาจมีกลุ่มขบวนการนำพาทั้งในและนอกประเทศ คอยอำนวยความสะดวก โดยมีเจ้าหน้าที่ของรัฐบางคนให้ความช่วยเหลือและสนับสนุน นำพาแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในพื้นที่ตอนในของประเทศ

ปัจจัยที่ทำให้แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดย ผิดกฎหมายในพื้นที่ชายแดนจังหวัดตากในปัจจุบัน

ปัจจัยภายในประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา เป็นปัจจัยที่ช่วยปลูกเร้าให้แรงงานต่างด้าว หลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย เนื่องจากความหลากหลายเชื้อชาติ ความเหลื่อมล้ำทางด้านสังคม ความแตกต่างกันทางสังคม โดยเฉพาะในสังคมชนบทระบบสาธารณูปโภค ข้นพื้นฐาน ระบบการศึกษาและระบบสาธารณสุขยังไม่ได้ได้รับการดูแลอย่างทั่วถึง และการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินเข้าควบคุมบริหารประเทศของกองทัพเมียนมา ที่ส่งผลให้เกิดความขัดแย้งจนเกิดการสู้รบในทุกพื้นที่ทั่วประเทศ ระบบเศรษฐกิจตกต่ำ การจ้างงานภายในประเทศหยุดชะงัก ยิ่งทำให้แรงงานต่างด้าว ต้องหลบหนีเข้ามาทำงานตามแนวชายแดนและพื้นที่ตอนในของประเทศไทยมากขึ้น

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางยุทธศาสตร์

การใช้ SWOT Analysis ในการวิเคราะห์ สภาพแวดล้อมทางยุทธศาสตร์

1. จุดแข็ง (Strengths)

นโยบายภาครัฐที่เข้มแข็ง มีมาตรการควบคุมแรงงานต่างด้าว เช่น การขึ้นทะเบียนแรงงาน การบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐและเอกชน มีการประสานงานระหว่างสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง กระทรวงแรงงาน

หน่วยงานความมั่นคง และภาคเอกชนประสบการณ์ในการจัดการแรงงานต่างด้าว ประเทศไทยมีแนวปฏิบัติที่ใช้มาอย่างต่อเนื่องในการจัดการแรงงานต่างด้าว โครงสร้างพื้นฐานด้านความมั่นคงชายแดนมีเจ้าหน้าที่ดูแลชายแดน มีเทคโนโลยีช่วยตรวจสอบ เช่น กล้องวงจรปิด โดรน และระบบติดตามแรงงาน

2. จุดอ่อน (Weaknesses)

ชายแดนที่ยาวและควบคุมยาก จังหวัดตาก มีเส้นทางธรรมชาติหลายจุด ทำให้การป้องกันแรงงานลักลอบเข้าเมืองเป็นไปได้ยาก ขบวนการนำพาผิดกฎหมายที่ซับซ้อน มีกลุ่มนายหน้าและขบวนการค้ามนุษย์ที่พาแรงงานเข้ามาแบบผิดกฎหมาย แรงงานผิดกฎหมายจำนวนมากอยู่ในระบบเศรษฐกิจแล้ว หลายธุรกิจพึ่งพาแรงงานเหล่านี้ ทำให้การปราบปรามอาจกระทบต่อภาคธุรกิจ กระบวนการจดทะเบียนแรงงานมีความยุ่งยาก เอกสารราชการที่ซับซ้อนทำให้แรงงานเลือกหลบหนีเข้าเมืองแทนการเข้าสู่ระบบ

3. โอกาส (Opportunities)

ความร่วมมือระหว่างประเทศ ไทยสามารถทำข้อตกลงกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อจัดระเบียบแรงงาน เทคโนโลยีช่วยตรวจสอบแรงงานผิดกฎหมาย เช่น ระบบฐานข้อมูลแรงงานต่างด้าว แอปพลิเคชันตรวจสอบแรงงาน นโยบายผ่อนปรนแรงงานผิดกฎหมายให้เข้าสู่ระบบ อาจใช้แนวทาง เปิดให้แรงงานผิดกฎหมายขึ้นทะเบียน เพื่อแก้ปัญหาระยะยาวแรงงานต่างด้าวเป็นกำลังสำคัญของเศรษฐกิจไทย หากสามารถจัดระเบียบได้ดี จะช่วยสนับสนุนภาคอุตสาหกรรมและเกษตรกรรม

4. อุปสรรค (Threats)

เศรษฐกิจในประเทศเพื่อนบ้านไม่มั่นคง สถานการณ์ความไม่สงบในประเทศ ทำให้แรงงานจำนวนมากหนีเข้ามาหางานทำในไทย การลักลอบเข้ามาของกลุ่มอาชญากรรม อาจมีขบวนการค้ามนุษย์ หรืออาชญากรแฝงตัวมากับแรงงานผิดกฎหมาย แรงงานต่างด้าว หลบหนีเข้าเมืองโดย ผิดกฎหมาย กดค่าแรงของแรงงานไทย อาจทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างแรงงานไทยกับแรงงานต่างด้าว

จากการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ ด้วย TOW Matrix ในการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ได้ดังนี้

1. SO Strategy (ใช้จุดแข็งสร้างโอกาส)

พัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศ เช่น ทำข้อตกลง MOU เพื่อให้แรงงานเข้ามาอย่างถูกกฎหมายใช้เทคโนโลยี เช่น ระบบฐานข้อมูลแรงงานและ AI ช่วยตรวจสอบ

2. ST Strategy (ใช้จุดแข็งลดอุปสรรค)

เสริมกำลังเจ้าหน้าที่และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานชายแดนเพื่อป้องกันการลักลอบเข้าเมืองเพิ่มทลงโทษขบวนการนำพาผิดกฎหมาย

3. WO Strategy (แก้จุดอ่อนโดยใช้โอกาส)

ปรับปรุงระบบจดทะเบียนแรงงานให้เข้าถึงง่ายขึ้น ลดความยุ่งยากของเอกสาร ใช้นโยบายเปิดโอกาสให้แรงงานผิดกฎหมายเข้าสู่ระบบ

4. WT Strategy (ลดจุดอ่อนและหลีกเลี่ยงอุปสรรค)

ควบคุมการลักลอบเข้าเมืองอย่างเข้มงวด พร้อมกับให้โอกาสนายจ้างขึ้นทะเบียนแรงงานผิดกฎหมายเพื่อระวังการแพร่ระบาดของโรคในกลุ่มแรงงานต่างด้าว

การใช้ 7S McKinsey วิเคราะห์ ปัจจัยภายใน ของหน่วยงานป้องกันชายแดน และหน่วยงานความมั่นคง

1. โครงสร้างองค์กร (Structure) หน่วยงานป้องกันชายแดนและหน่วยงานความมั่นคงมี โครงสร้างแบบลำดับชั้น (Hierarchical Structure) เพื่อให้คำสั่งชัดเจนและสามารถควบคุมการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมีการแบ่งงานเป็น หน่วยย่อย เช่น หน่วยข่าวกรอง หน่วยลาดตระเวน หน่วยตรวจคนเข้าเมือง และหน่วยบังคับใช้กฎหมาย มีการประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐอื่นๆ เช่น กระทรวงมหาดไทย กระทรวงแรงงาน และหน่วยงานท้องถิ่น

2. กลยุทธ์ (Strategy) ใช้นโยบาย ป้องกัน ควบคุม และปราบปราม เพื่อจัดการแรงงานหลบหนีเข้าเมือง มีการใช้ เทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น กล้องวงจรปิด โดรน และระบบตรวจสอบฐานข้อมูลแรงงานต่างด้าวบูรณาการความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อควบคุมแรงงานผิดกฎหมาย นำแนวคิด Smart Border มาพัฒนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจสอบ

3. ระบบและกระบวนการทำงาน (Systems) มี ระบบลาดตระเวนและเฝ้าระวังชายแดน ตลอด 24 ชั่วโมง ใช้ระบบทะเบียนแรงงานดิจิทัล เพื่อตรวจสอบแรงงานต่างด้าวได้อย่างรวดเร็ว มีกระบวนการตรวจคนเข้าเมืองที่เป็นมาตรฐานและสอดคล้องกับกฎหมายแรงงานและความมั่นคง ใช้ระบบศูนย์ปฏิบัติการร่วม (Joint Operations Center) เพื่อให้ทุกหน่วยงานสามารถทำงานร่วมกันได้

4. ทักษะของบุคลากร (Skills) เจ้าหน้าที่มี ทักษะในการลาดตระเวน การสืบสวน และการบังคับใช้กฎหมาย มีการฝึกอบรมด้าน การใช้เทคโนโลยี เช่น AI, ฐานข้อมูลชีวมิติ และเครื่องตรวจจับความเคลื่อนไหว เจ้าหน้าที่ต้องมีทักษะด้าน ภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาพม่าและกะเหรี่ยงเพื่อสื่อสารกับแรงงานต่างด้าว ต้องมี ทักษะการเจรจา และไกล่เกลี่ย เพื่อป้องกันความขัดแย้งในพื้นที่ชายแดน

5. บุคลากรและทรัพยากรมนุษย์ (Staff) มีบุคลากรหลายระดับตั้งแต่ ผู้บัญชาการเจ้าหน้าที่ลาดตระเวน จนถึงเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการพิเศษมีการจัดสรร งบประมาณและทรัพยากรมนุษย์ ให้เพียงพอต่อภารกิจเจ้าหน้าที่มีภาระงานหนัก ทำให้เกิด ปัญหาความเหนื่อยล้าและขาดกำลังใจคน ในบางพื้นที่

6. รูปแบบการบริหารและภาวะผู้นำ (Style) ใช้ การบริหารแบบกึ่งทหาร (Paramilitary Management) เพื่อให้มีวินัยและความเป็นเอกภาพในการทำงาน มีผู้นำที่มีอำนาจใน การสั่งการสูง ซึ่งช่วยให้ตัดสินใจได้เร็วในสถานการณ์ฉุกเฉิน ระบบการสั่งการ เป็นแบบรวมศูนย์ ซึ่งอาจทำให้บางครั้งการปรับตัวต่อสถานการณ์เฉพาะหน้าเป็นไปได้ช้า

7. ค่านิยมร่วมขององค์กร (Shared Values) มุ่งเน้น ความมั่นคงของชาติ เป็นเป้าหมายหลัก ยึดถือความซื่อสัตย์ วินัย และความรับผิดชอบ เชื่อมมั่นในหลักกฎหมาย และสิทธิมนุษยชน โดยพยายามสร้างสมดุลระหว่างความมั่นคงกับสิทธิแรงงาน

การวิเคราะห์ปัจจัยภายนอก PESTEL ซึ่งผลการวิเคราะห์สรุปได้ดังนี้

1. ด้านการเมือง (Political) สถานการณ์ทางการเมืองภายในประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ภายหลังจากที่กองทัพเมียนมาประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินและเข้าควบคุมบริหารประเทศ ได้เกิดความไม่สงบขึ้นภายในประเทศ ทำให้รัฐบาลจากกองทัพเมียนมาใช้กำลังเข้าปราบปรามและจับกุมกลุ่มต่อต้าน จนทำให้เกิดสถานการณ์การสู้รบทุกพื้นที่ทั่วประเทศ กลุ่มธุรกิจรายใหญ่และรายย่อยในเมืองเศรษฐกิจของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ได้ปิดตัวลงจำนวนมาก ทำให้ประชาชนตกงาน ค่าครองชีพสูงขึ้น และไม่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ประชาชนตามแนวชายแดน นอกจากความยากจน ยังคงต้องประสบกับสถานการณ์สู้รบอย่างต่อเนื่อง จึงต้องการเข้ามาทำงานในประเทศไทย เพื่อชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

2. ด้านเศรษฐกิจ (Economic) ผลกระทบหลังการเข้าบริหารประเทศของกองทัพสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา เมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2564 ทำให้มหาอำนาจชาติตะวันตกต่างพากันคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจและเพิกถอนสิทธิพิเศษทางการค้าระบบเศรษฐกิจเกิดชะลอตัว GDP ของ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา หดตัวถึง 10 เปอร์เซ็นต์ ค่าเงินจัตตลงสู่ จุดต่ำสุดในเดือนตุลาคม ถึง 60 เปอร์เซ็นต์ เงินเฟ้อพุ่งสูงขึ้น การดำเนินการของภาครัฐต้องหยุดชะงักลงชั่วคราว รวมทั้งโรงงานในย่างกุ้งกว่า 13 แห่งต้องปิดตัวลง ทำให้ผู้คนสูญเสียรายได้

3. ด้านสังคมและวัฒนธรรม (Social) ประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา มีความหลากหลายทางเชื้อชาติ เป็นประเทศที่มีความเหลื่อมล้ำทางด้านสังคม มีความแตกต่างทางสังคมเมืองกับสังคมชนบทสูง ประชากรตามแนวชายแดนส่วนใหญ่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ ไม่มีสถานะทางทะเบียน จึงมีความยากลำบากในการพิสูจน์สัญชาติและได้มาซึ่งบัตรประชาชน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ รับจ้างทั่วไป เกษตรกรรม ไม่มีขีดความสามารถทางเทคโนโลยี หรืองานที่ใช้ความสามารถสูง ทำให้ได้รับรายได้หรือค่าแรงน้อย ค่าครองชีพ

ต่ำ ระบบสาธารณูปโภค ขั้นพื้นฐานยังไม่ได้รับการดูแลอย่างทั่วถึง การพัฒนาต่างๆ มีศูนย์กลางอยู่ในเมืองใหญ่

4. ด้านเทคโนโลยี (Technological) ความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี อาจไม่ส่งผลกระทบต่อการหลบหนี เข้าเมืองโดยผิดกฎหมายมากนัก เพราะแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในประเทศไทยนั้นเป็นแรงงานทั่วไปที่ไม่จำเป็นต้องใช้เทคโนโลยี

5. ด้านสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ (Environmental) สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ พื้นที่จังหวัดตาก ที่มีเขตติดต่อกับประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา เส้นเขตแดนที่เป็นลำน้ำ ในช่วงฤดูแล้งสามารถเดินข้ามได้ โดยไม่มีเครื่องกีดขวางธรรมชาติอื่นๆ ที่เป็นอุปสรรคในการข้ามแดน ส่วนเส้นเขตแดนที่เป็นพื้นที่ป่าเขาก็มีช่องทางธรรมชาติจำนวนมากทำให้การลักลอบเข้าประเทศสามารถกระทำได้ง่าย โดยวิธีการลักลอบข้ามแดนตามช่องทางธรรมชาติจะอาศัยช่วงเวลาที่เหมาะสมและเจ้าหน้าที่ดูแลไม่ทั่วถึง

สำหรับเส้นทางลักลอบขนย้ายแรงงานต่างด้าวที่กองกำลังนเรศวรได้วิเคราะห์ไว้จำนวน 7 เส้นทาง ได้แก่ 1) ทางหลวงหมายเลข105 อำเภอแม่สอด - บ้านเลอตออำเภอแม่ระมาด - อำเภอเถลิง จังหวัดลำพูน-เข้าสู่พื้นที่ตอนใน 2) ทางหลวงหมายเลข 1175 - อำเภอบ้านตาก - ทางหลวงหมายเลข 1 จังหวัดตาก - เข้าสู่พื้นที่ตอนใน 3) เส้นทางตำบลแม่ปะ - ตำบลพะวอ - ตำบลแม่ท้อ อำเภอเมือง จังหวัดตาก - เข้าสู่พื้นที่ตอนใน 4) ทางหลวงหมายเลข 105 - ทางหลวงหมายเลข 12 จังหวัดตาก - เข้าสู่พื้นที่ตอนใน 5) เส้นทางบ้านแม่ละมาน้อย อำเภอพบพระ - บ้านผาผึ้ง อำเภอวังเจ้า จังหวัดตาก 6) เส้นทางบ้านอู่มเปี้ยม อำเภอพบพระ - บ้านเนินสว่าง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร และ 7) เส้นทางบ้านอู่มผางคี อำเภออู่มผาง - บ้านแปลงสี อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร

ภาพที่ 2 เส้นทางลักลอบขนย้ายแรงงานต่างด้าว

6. ด้านกฎหมาย (Legal) ประเทศไทยมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับแรงงานต่างด้าวหลายฉบับ ได้แก่ พระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานคนต่างด้าว พ.ศ.2560 พระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2561 และพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 รวมทั้งบันทึกความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย กับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ว่าด้วยการข้ามแดนระหว่างประเทศทั้งสอง ซึ่งมีหลายหน่วยงานที่รับผิดชอบ บทลงโทษทางกฎหมายเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้แรงงานต่างด้าวเลือกที่จะหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย

จากการวิเคราะห์ปัจจัย และการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ทั้งภายในภายนอกด้วย การใช้เครื่องมือ SWOT Analysis 7s McKinsey TOW Matrix และ PESTEL ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาระงางานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายในพื้นที่ชายแดนจังหวัดตาก สรุปได้ดังนี้

1. ปัจจัยที่ทำให้แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้ามาทำงานตามแนวชายแดนและพื้นที่ตอนในของประเทศไทยมากขึ้น เนื่องจาก ความหลากหลายเชื้อชาติ ความเหลื่อมล้ำทางด้านสังคม ระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน ระบบการศึกษา และระบบสาธารณสุข ยังไม่ได้รับการดูแลอย่างทั่วถึง และสถานการณ์ความขัดแย้งการสู้รบภายในประเทศ

2. โดยอาศัยจุดแข็ง เช่น พัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศหน่วยงานภาครัฐ และเอกชน ทำข้อตกลง MOU เพื่อให้แรงงานเข้ามาอย่างถูกกฎหมาย ใช้เทคโนโลยีพัฒนาระบบฐานข้อมูลแรงงาน และใช้ AI ช่วยตรวจสอบติดตาม ลดจุดอ่อนโดยปรับปรุงระบบจดทะเบียนแรงงานให้เข้าถึงง่ายขึ้นพร้อมควบคุมการลักลอบเข้าเมืองอย่างเข้มงวด และให้โอกาสนายจ้างขึ้นทะเบียนแรงงานที่ผิดกฎหมาย

3. ช่วยให้เข้าใจ โครงสร้างองค์กร (Structure) เน้นการสั่งการแบบแนวดิ่งชัดเจน และสามารถควบคุมการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Strategy) ใช้นโยบายป้องกันควบคุม และปราบปราม (Systems) มีระบบลาดตระเวนและเฝ้าระวังชายแดน ตลอด 24 ชั่วโมง (Skills) เจ้าหน้าที่มี ทักษะในการลาดตระเวน การสืบสวน และการบังคับใช้กฎหมาย มีการฝึกอบรมด้าน การใช้เทคโนโลยี (Staff) มีบุคลากรหลายระดับตั้งแต่ ผู้บัญชาการ เจ้าหน้าที่ลาดตระเวน จนถึงเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการพิเศษ (Style) ใช้การบริหารแบบกึ่งทหาร (Paramilitary Management) เพื่อให้มีวินัยและความเป็นเอกภาพในการทำงาน (Shared Values) มุ่งเน้นความมั่นคงของชาติเป็นเป้าหมายหลัก ยึดถือ ความซื่อสัตย์ วินัย และความรับผิดชอบ

4. ช่วยให้เข้าใจ ด้านการเมือง (Political) กับสถานการณ์สู้รบอย่างต่อเนื่อง จึงต้องการเข้ามาทำงานในประเทศไทยเพื่อชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น (Economic) ผลกระทบหลังการเข้าบริหารประเทศของกองทัพ มหาอำนาจชาติตะวันตกต่างพากันคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจ (Social) ประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา มีความหลากหลายทางเชื้อชาติ เป็นประเทศที่มีความเหลื่อมล้ำทางด้านสังคม (Environmental) เส้นเขตแดนที่เป็นพื้นที่ป่าเขาก็มียังช่องทางธรรมชาติจำนวนมากทำให้การลักลอบเข้าประเทศสามารถทำได้ง่าย (Legal) ประเทศไทยมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับแรงงานต่างด้าวหลายฉบับบทลงโทษทางกฎหมายเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้แรงงานต่างด้าวเลือกที่จะหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย

แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายในพื้นที่ชายแดนจังหวัดตากในปัจจุบัน

จากการวิเคราะห์สถานการณ์ สภาพปัญหา ปัจจัยการป้องกัน และแก้ไข ปัญหา แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายในพื้นที่ชายแดนจังหวัดตาก โดยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ด้วย SWOT Analysis การใช้ TOW Matrix วิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ การใช้ 7S McKinsey วิเคราะห์ปัจจัยภายใน และ PESTEL วิเคราะห์ปัจจัยภายนอก แล้วนั้น ผู้วิจัย ได้นำแนวคิดและทฤษฎี มาร่วมในการพิจารณา จึงได้แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย จำนวน 2 แนวทาง ดังนี้

1. แนวทางที่ 1 แนวคิดด้านมาตรการสกัดกั้นป้องกันและปราบปรามแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ดังนี้

1.1 ด้านการเมือง ให้ความสำคัญกับปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายเป็นนโยบายสำคัญเร่งด่วนของชาติ โดยให้ทุกภาคส่วนดำเนินการอย่างจริงจังตามอำนาจหน้าที่ของตน รวมทั้งออกนโยบายลงโทษเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าไปเกี่ยวข้อง อย่างเป็นรูปธรรม

1.2 ด้านกฎหมาย ปรับปรุงกฎหมายแรงงานให้มีการเพิ่มโทษทางอาญากับแรงงาน และนายจ้างที่ร่วมกันกระทำความผิดให้เกิดการหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายของแรงงานต่างด้าว ผลักดันให้ผู้นำพาหรือขบวนการนำพาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายเข้าไปสู่พระราชบัญญัติการค้ามนุษย์ ซึ่งมีบทลงโทษที่รุนแรง

1.3 ด้านการทหาร ดำเนินการป้องกันแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายบริเวณแนวชายแดน และพื้นที่หลังแนวชายแดนที่เป็นพื้นที่ป่าและภูเขา โดยวางกำลังให้หนาแน่นตามแนวชายแดนในพื้นที่อำเภอ ช่องทางและท่าข้ามที่พรางเลี้ยว และใช้ชุดปฏิบัติการหน่วยทหารขนาดเล็ก ทำการลาดตระเวนเฝ้าตรวจ จัดตั้งจุดตรวจจุดสกัด เส้นทางหรือปมคมนาคมสำคัญในพื้นที่ป่าภูเขาถัดจากแนวชายแดน ตามแผนปฏิบัติการ เพื่อเพิ่มความถี่ในการค้นหาและจับกุมแรงงานต่างด้าวที่เล็ดลอดหลบหนีผ่านการวางกำลังและจุดตรวจจุดสกัดบริเวณแนวชายแดนของกองกำลังป้องกันชายแดนรวมทั้งใช้

กลไก ความร่วมมือของคณะกรรมการชายแดนส่วนท้องถิ่นไทย-เมียนมา (TBC) เพื่อช่วยเหลือในการป้องกันแรงงานสัญชาติสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายตามแนวชายแดนจังหวัดตาก

1.4 ฝ่ายปกครองและกำลังประชาชน รับผิดชอบพื้นที่หมู่บ้านตามแนวชายแดนที่เป็นช่องว่างการวางกำลังของทหาร และพื้นที่ชุมชน หมู่บ้านที่อยู่ถัดจากแนวชายแดน โดยการปิดล้อมตรวจค้น ตรวจสอบพื้นที่พักคอยของแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย

1.5 ตำรวจ ดำเนินการปิดล้อมตรวจค้น ตรวจสอบพื้นที่พักคอยของแรงงานต่างด้าว และรับผิดชอบพื้นที่ปมคมนาคมและเส้นทางสำคัญ โดยการตั้งจุดตรวจเส้นทางหลัก/รอง ที่จะมุ่งเข้าพื้นที่ตอนในของประเทศไทยตามที่ปรากฏข่าวสาร

1.6 ตรวจคนเข้าเมือง ดำเนินการปิดล้อมตรวจค้น ตรวจสอบพื้นที่พักคอยของแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย

1.7 แรงงานจังหวัด และจัดหางานจังหวัด ดำเนินการจัดระบบการจัดการแรงงานให้เหมาะสมตามนโยบายของรัฐบาล รวมทั้งออกตรวจสถานประกอบการที่อาจมีการลักลอบใช้แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายอย่างจริงจัง

2. แนวทางที่ 2 ให้หลายหน่วยร่วมเป็นเจ้าภาพหลักรับผิดชอบ โดยพื้นที่อำเภอชายแดน ซึ่งเป็นพื้นที่ปฏิบัติการทางทหารและเป็นพื้นที่ประกาศกฎอัยการศึก ซึ่งให้เจ้าหน้าที่ทหารมีอำนาจเต็มในการปราบปรามสิ่งผิดกฎหมายทั้งปวง จึงกำหนดให้กองกำลังนเรศวร เป็นเจ้าภาพหลักรับผิดชอบพื้นที่อำเภอชายแดน สำหรับพื้นที่ อำเภอตอนในกำหนดให้ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัดตาก เป็นเจ้าภาพหลัก เนื่องจากเป็นหน่วยที่มีภารกิจในวางแผน บูรณาการ ควบคุม กำกับดูแล การปฏิบัติการแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงชาติ รวมทั้งมีกฎหมายรองรับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และให้ ปกครองจังหวัดตาก ตำรวจภูธรจังหวัดตาก ตรวจคนเข้าเมืองตาก แรงงานจังหวัดตาก และจัดหางานจังหวัดตาก เป็นหน่วยสนับสนุน

แนวทางใหม่สำหรับการป้องกันและแก้ไขปัญหาระงาานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายในพื้นที่ชายแดนจังหวัดตาก

การวางกำลังตามแนวชายแดนของกองกำลังป้องกันชายแดน การลาดตระเวนเฝ้าตรวจตามช่องทางท่าข้ามที่สำคัญตามแนวชายแดน และการตั้งจุดตรวจจุดสกัดตามปมคมนาคมสำคัญเพื่อป้องกันระงาานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย แต่ก็มีระงาานต่างด้าวสามารถลักลอบหลบหนีผ่านแนวการวางกำลังและจุดตรวจจุดสกัดของทหารและเจ้าหน้าที่ตามแนวชายแดน โดยมีผู้นำพาหรือขบวนการนำพาระงาานต่างด้าว ผิดกฎหมายเดินลัดเลาะป่าเขาเข้ามาสู่พื้นที่ตอนในของประเทศไทยได้

จากการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ในมิติต่างๆ แล้ว ผู้วิจัยพบว่าการแก้ไขปัญหาดังกล่าวจะสำเร็จได้โดยการนำแนวทางที่ 1 และแนวทางที่ 2 มาผสมผสานเป็นแนวทางใหม่ในการปฏิบัติ โดยใช้ แนวคิดด้านมาตรการสกัดกั้น ป้องกัน และปราบปรามระงาานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย สำหรับระดับนโยบายควรให้รัฐบาลมอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรีด้านความมั่นคง ขับเคลื่อนงานในบทบาทของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร และให้เป็นหน่วยรับผิดชอบในการเสนอปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยการเพิ่มโทษทางอาญาให้รุนแรงขึ้น โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่รัฐที่เข้าไปเกี่ยวข้อง นายจ้าง ผู้นำพาหรือขบวนการนำพาระงาาน ผิดกฎหมายสู่การพิจารณาตาม พระราชบัญญัติการค้ำมนุษย์ ส่วนผู้ปฏิบัติ ดำเนินการบูรณาการปฏิบัติร่วมกันตามอำนาจหน้าที่กล่าวคือ กองกำลังป้องกันชายแดนวางกำลังให้หนาแน่นในพื้นที่อำเภอ ช่องทางและท่าข้ามที่เพิ่งเล็ง และใช้ชุดปฏิบัติการหน่วยทหารขนาดเล็กทำการลาดตระเวนเฝ้าตรวจ จัดตั้งจุดตรวจจุดสกัดเส้นทางและปมคมนาคมสำคัญในพื้นที่ป่าภูเขาที่ถัดจากแนวชายแดน ฝ่ายปกครองและกำลังประชาชน รับผิดชอบพื้นที่ชุมชนหมู่บ้านตามแนวชายแดน และถัดจากแนวชายแดนที่เป็นช่องว่างการวางกำลังของทหาร โดยการปิดล้อมตรวจค้น ตรวจสอบพื้นที่พักคอยของระงาานต่างด้าวหลบหนี เข้าเมืองโดยผิดกฎหมายร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ และตรวจคนเข้าเมือง การตั้งจุดตรวจตามปมคมนาคมในพื้นที่ชั้นในของอำเภอชายแดน และอำเภอตอนในดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจ สำหรับการตรวจสอบสถานประกอบการเป็นหน้าที่ของระงาานจังหวัด และจัดหางานจังหวัด บูรณาการร่วมกับหน่วยงานความมั่นคงที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้หากระงาานต่างด้าว

สามารถหลบหนีจากแนวชายแดนเข้ามาสู่พื้นที่ตอนในได้แล้ว หน่วยต่างๆ ที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายจะต้องดำเนินการต่อไป

สรุปแนวทางการพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหาระงาต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายในพื้นที่จังหวัดตาก ระดับนโยบาย โดยรัฐบาล มอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรีด้านความมั่นคง ขับเคลื่อนงานในบทบาทหลักของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงในราชอาณาจักร การปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง หน่วยรับนโยบาย และควบคุมการปฏิบัติ ศูนย์บริหารจัดการระงาต่างด้าวประจำพื้นที่จังหวัดตาก หน่วยปฏิบัติ ดำเนินการบริหารจัดการ บูรณาการหน่วยปฏิบัติและประสานหน่วยสนับสนุนเพื่อปฏิบัติงานร่วมกันตามอำนาจหน้าที่

บทที่ 4

บทอภิปรายผล

จากการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ สถานการณ์ และสภาพปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ในพื้นที่แนวชายแดนจังหวัดตาก ผู้วิจัยพบว่าการแก้ไขปัญหา ดังกล่าวจะสำเร็จได้โดยใช้ แนวทางในการป้องกันและแก้ไขที่เหมาะสม เป็นการวางกำลังให้หนาแน่นในพื้นที่อำเภอ ช่องทางและท่าข้ามที่เพิ่งเลี้ยงของกองกำลังป้องกันชายแดน และใช้หน่วยทหารขนาดเล็กทำการลาดตระเวนเฝ้าตรวจ จัดตั้งจุดตรวจจุดสกัด เส้นทางและปมคมนาคมสำคัญในพื้นที่ป่าภูเขาถัดจากแนวชายแดน ร่วมกับการบริหารแบบบูรณาการหน่วยต่างๆ โดยกำหนดหน่วยเจ้าภาพหลัก ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากความสำเร็จในการปฏิบัติการสกัดกั้นผู้ลักลอบหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายของหน่วยเฉพาะกิจราชนนุ กองกำลังนเรศวร รวมทั้งศึกษาจากการเปรียบเทียบกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแนวทางการพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหา แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ในพื้นที่ชายแดนจังหวัดตาก ได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นพบว่า งานนโยบายต้องมีบทบาทและดำเนินการอย่างจริงจัง การเพิ่มบทลงโทษต่อผู้กระทำความผิด ขบวนการนำพาและเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้อง และทุกส่วนจัดกำลังพลและเจ้าหน้าที่ ที่มีความรู้ ความสามารถ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายในการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ระดับยุทธศาสตร์ ด้านนโยบายรัฐบาลควรมอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรีด้านความมั่นคง ขับเคลื่อนงานในบทบาทของ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร การเสนอปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยการเพิ่มโทษทางอาญาให้รุนแรงขึ้น ประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยดังนี้

งานวิจัยของศิพิมพ์ ศรีบัลลังก์ เรื่อง การทำให้แรงงานข้ามชาติเป็นปัญหาความมั่นคง ศึกษากรณีแรงงานเมียนมาในไทย โดยการกำหนดนโยบายที่ชัดเจน เพื่อนำมาใช้ในการจัดการปัญหาแรงงานพม่า ในฐานะปัญหา ความมั่นคงของรัฐ ไม่ว่าจะเป็น

นโยบายผ่อนผันการใช้แรงงานข้ามชาติ นโยบายป้องกันและปราบปรามแรงงานข้ามชาติ และนโยบายการควบคุมความประพฤติของแรงงานข้ามชาติ¹¹

งานวิจัยของ พันเอก สุทธิพงศ์ จาเวียง รองผู้บังคับการกรมทหารราบที่ 7 เรื่อง แนวทางการพัฒนามาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ที่เกิดจากแรงงานเมียนมาลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย พื้นที่ชายแดนจังหวัดตาก โดยงานวิจัยมุ่งเน้น การเพิ่มบทลงโทษต่อผู้กระทำความผิด ขบวนการนำพาและเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้อง¹³

ระดับยุทธการ หน่วยรับนโยบายควบคุมการปฏิบัติ โดยจัดตั้งศูนย์บริหารจัดการแรงงานต่างด้าวประจำพื้นที่จังหวัดตาก ควบคุมหน่วยงานความมั่นคงของจังหวัดตาก

ระดับยุทธวิธี หน่วยปฏิบัติ ดำเนินการบริหารจัดการ บูรณาการหน่วยปฏิบัติ และประสานหน่วยสนับสนุนเพื่อปฏิบัติงานร่วมกันตามอำนาจหน้าที่

งานวิจัยของ สาทิณี ศิริไพบุลย์ เรื่อง การคุ้มครองทางสังคมโดยการประกันสังคมสำหรับแรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติในประเทศไทยข้อควรทบทวน เรื่อง ประกันสังคมไทยสำหรับแรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติ คือบางสิทธิมีเงื่อนไขไม่เหมาะสมสำหรับแรงงานอันได้แก่ สิทธิชราภาพ ที่ไม่เหมาะสมกับสภาพของแรงงานที่เข้ามาทำงานในระยะสั้น รัฐควรพิจารณาว่าจะให้สิทธิเหล่านี้แก่แรงงานต่างด้าวและคู่สมรสอย่างไร รัฐควรระบุเงื่อนไขในการขอใช้สิทธิให้ชัดเจน¹²

งานวิจัยของ พันเอก ชัยธัช ยิ้มทิม รองผู้บังคับการกรมทหารราบที่ 4 เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาแรงงานประเทศเพื่อนบ้านหลบหนีเข้าเมือง โดยผิดกฎหมาย กรณีศึกษาพื้นที่ชายแดนด้านจังหวัดตากการใช้วิธี การลาดตระเวนตามพื้นที่ชายแดน บ่อยครั้ง และวางกำลังร่วมกับทุกภาคส่วนตามจุดล่อแหลม เป็นวิธีการปฏิบัติที่สามารถสกัดกั้นแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายได้อย่างเป็นรูปธรรม¹⁴

บทที่ 5

บทสรุป

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่าปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายในพื้นที่ชายแดนจังหวัดตากนั้นเกิดจากความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและกระแสโลกาภิวัตน์ ทำให้สภาพเศรษฐกิจของไทยเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยสาเหตุของปัญหาได้แก่ การขาดแคลนแรงงานภาคการเกษตรและความต้องการแรงงานภาคอุตสาหกรรมจำนวนมาก ปัญหาดังกล่าวส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมจิตวิทยา ด้านการเมือง ด้านการสาธารณสุข และการทำกิจกรรมทางการเมืองเพื่อต่อต้านรัฐบาลของตน สถานการณ์ความไม่สงบประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา รวมทั้งค่าจ้างแรงงานของไทยเป็นปัจจัยสำคัญที่ดึงดูดให้แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย เข้ามาทำงานในประเทศไทยมากขึ้น เพื่อแสวงหาโอกาสชีวิตที่ดี สำหรับจังหวัดตากเป็นเส้นทางผ่านของแรงงานต่างด้าว ที่ต้องการเดินทางเข้ามาทำงานในประเทศไทย การวางกำลังในพื้นที่พ่งเล็ง การตั้งจุดตรวจจุดสกัด ตามช่องทางทำข้ามที่สำคัญตามแนวชายแดนของกองกำลังป้องกันชายแดน ซึ่งไม่สามารถเฝ้าตรวจพื้นที่ได้อย่างทั่วถึงตลอดเวลา ทำให้แรงงานต่างด้าวสามารถเดินทางเล็ดลอดหลบหนีข้ามพรมแดนและเข้าสู่พื้นที่ตอนในของประเทศไทยได้

จากการวิเคราะห์สถานการณ์และสภาพปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ในพื้นที่แนวชายแดนจังหวัดตาก มีด้วยกัน 3 ประเด็นดังนี้

1. พื้นที่ชายแดนจังหวัดตาก เป็นจุดที่สนใจในการเข้ามาหารายได้ของแรงงานต่างด้าวเนื่องจากเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ ที่มีความคับคั่งทางเศรษฐกิจและการค้าที่หลากหลาย

2. สถานการณ์ ความไม่สงบรวมทั้งสภาพแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ ที่ทำให้แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ต้องการเดินทางเข้ามาทำงานในประเทศไทยมากขึ้น

3. การเดินทางเข้าประเทศของแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายนั้นสำหรับผู้ที่ไม่ใช่เอกสารใดๆ จะใช้ช่องทางท่าข้ามธรรมชาติ ลักลอบข้ามแดน ตามแนวชายแดน และอาจมีกลุ่มขบวนการนำพาทั้งในและนอกประเทศ คอยอำนวยความสะดวก โดยมีเจ้าหน้าที่ของรัฐบางคนให้ความช่วยเหลือและสนับสนุน นำพาแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในพื้นที่ตอนในของประเทศ

ปัจจัยที่ทำให้แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายในพื้นที่ชายแดนจังหวัดตากในปัจจุบัน

ปัจจัยภายในประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา เป็นปัจจัยที่ช่วยปลุกเร้าให้แรงงานต่างด้าว หลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย เนื่องจากความหลากหลาย เชื้อชาติ ความเหลื่อมล้ำทางด้านสังคม ความแตกต่างกันทางสังคม และการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินเข้าควบคุมบริหารประเทศของกองทัพเมียนมา ที่ส่งผลให้เกิดความขัดแย้งจนกลายการสู้รบในทุกพื้นที่ทั่วประเทศ ระบบเศรษฐกิจตกต่ำ การจ้างงานภายในประเทศหยุดชะงัก ยิ่งทำให้แรงงานต่างด้าว ต้องหลบหนีเข้ามาทำงานตามแนวชายแดนและพื้นที่ตอนในของประเทศไทยมากขึ้น

แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดย ผิดกฎหมายในพื้นที่ชายแดนจังหวัดตากในปัจจุบัน

ผลการวิจัยสามารถให้การสนับสนุนการป้องกันและแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายในพื้นที่ชายแดนจังหวัดตากได้เป็นอย่างดี ระดับ นโยบาย โดยรัฐบาลมอบหมายให้ รองนายกรัฐมนตรีด้านความมั่นคง ลงมาขับเคลื่อนงานในบทบาทหลักของ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร และการเสนอปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับแรงงานต่างด้าว พร้อมกับจัดตั้งศูนย์บริหารจัดการแรงงานต่างด้าวประจำพื้นที่จังหวัดตาก เพื่อควบคุมการปฏิบัติ ในพื้นที่อำเภอชายแดน และอำเภอตอนใน หน่วยปฏิบัติประสานกับหน่วยสนับสนุนต่างๆ เพื่อการปฏิบัติงานร่วมกันตามอำนาจหน้าที่

ข้อเสนอแนะ

1. ระดับนโยบายต้องมีบทบาทและดำเนินการอย่างจริงจังต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพอย่างสูงสุด
2. เพิ่มบทลงโทษต่อผู้กระทำความผิด ทั้งนายจ้าง แรงงานต่างด้าว ขบวนการนำพาและเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความเกรงกลัวต่อการกระทำความผิด และควรปรับลดค่าใช้จ่ายการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าว เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายของนายจ้าง
3. ศูนย์บริหารจัดการแรงงานต่างด้าวประจำพื้นที่จังหวัดตาก ประกอบด้วย ศูนย์บริหารจัดการแรงงานต่างด้าว หน่วยปราบปราม และหน่วยสนับสนุนต่างๆ โดยทุกส่วน จัดกำลังพลและเจ้าหน้าที่ ที่มีความรู้ ความสามารถในการป้องกันและแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ซึ่งจะช่วยให้สามารถควบคุมหน่วยงานความมั่นคงของจังหวัดตากได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การทำวิจัยในครั้งนี้อย่างขาดข้อมูลในเชิงปริมาณที่จะนำมาใช้วิเคราะห์เพื่อให้เห็นสภาพของปัญหาที่ชัดเจนยิ่งขึ้น ปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ยังมีรายละเอียดอื่นๆอีกหลายประการ ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาถึงกระบวนการได้มาซึ่งแรงงานต่างด้าวการดำเนินการด้านเอกสารของแรงงานต่างด้าว รวมทั้งการนำผลการวิจัยไปศึกษาต่อยอดว่าการจัดตั้งศูนย์บริหารจัดการแรงงานต่างด้าวประจำพื้นที่จังหวัดตาก จะสามารถเป็นแนวทางในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่อย่างไรต่อไป

เอกสารอ้างอิง

1. ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561 - 2580) [อินเทอร์เน็ต]. [เข้าถึงเมื่อ 20 ตุลาคม 2567]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.nscr.nesdc.go.th>.
2. ราชกิจจานุเบกษา. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (1) ประเด็นความมั่นคง พ.ศ.2561 - 2580. เล่ม 136 ตอนที่ 51 ก หน้า 1. กรุงเทพฯ; 2562.
3. ราชกิจจานุเบกษา. นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ.2566-2570. เล่ม 140 ตอนที่ 21 ก หน้า 60. กรุงเทพฯ; 2566.
4. แผนปฏิบัติราชการ 5 ปีของกระทรวงกลาโหม (พ.ศ.2566-2570) [อินเทอร์เน็ต]. [เข้าถึงเมื่อ 13 พฤศจิกายน 2567]. เข้าถึงได้จาก <https://opp.mod.go.th/policyandplan>.
5. แผนปฏิบัติราชการ 5 ปีของกองทัพบก (พ.ศ.2566-2570) [อินเทอร์เน็ต]. [เข้าถึงเมื่อ 13 พฤศจิกายน 2567]. เข้าถึงได้จาก https://doo.rta.mi.th/DooNew/ITA/2567_2.pdf.
6. ฝ่ายนโยบายและแผน กองกำลังนเรศวร/กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ภาค 3 ส่วนแยก1 รายงานการจับกุมผู้ลักลอบเข้าเมืองประจำปีงบประมาณ 2567 [เอกสารไม่ตีพิมพ์]; 2567
7. สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ความมั่นคง ยุทธศาสตร์กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ.2566 - 2570
8. สำนักงานตำรวจแห่งชาติแผนปฏิบัติราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567
9. สำนักงานจังหวัดตาก. แผนพัฒนาจังหวัดตาก พ.ศ.2566 - 2570
10. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. คู่มือเทคนิคและวิธีการบริหารจัดการสมัยใหม่ตามแนวทางการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี. [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพฯ; 2546 [เข้าถึงเมื่อ 1 มีนาคม 2565]. เข้าถึงได้จาก <http://web.sut.ac.th/qa/pdf/>
11. ศิพิมพ์ ศรีปลั่ง. การทำให้แรงงานข้ามชาติเป็นปัญหาความมั่นคง ศึกษากรณีแรงงานพม่าในไทย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ; 2555.

12. สาทิณี ศิริไพบูลย์. การคุ้มครองทางสังคมโดยการประกันสังคมสำหรับแรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติในประเทศไทย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพฯ; 2561.
13. สุทธิพงศ์ งามเวียง, พันเอก. แนวทางการพัฒนามาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาย้ายถิ่นฐานรูปแบบใหม่ ที่เกิดจากแรงงานเมียนมาลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย พื้นที่ชายแดนจังหวัดตาก [เอกสารวิจัยส่วนบุคคล]. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยการทัพบก; 2567.
14. ชัยธัช ยิ้มทิม, พันเอก. แนวทางการแก้ไขปัญหาแรงงานประเทศเพื่อนบ้านหลบหนีเข้าเมือง โดยผิดกฎหมาย กรณีศึกษาพื้นที่ชายแดนด้านจังหวัดตาก [เอกสารวิจัยส่วนบุคคล]. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยการทัพบก; 2565.
15. สุภางค์ จันทวานิช การย้ายถิ่นเป็น การเคลื่อนย้ายของประชากรจำนวนมากจากถิ่นพำนักของตนไปยัง บริเวณอื่น, 2540: 36
16. Lee, E.s., ทฤษฎีการย้ายถิ่นของ Everette S. Lee (E.S. Lee's Theory of Migration); 1966.

ประวัติย่อผู้วิจัย

ยศ ชื่อ

พันเอก วรัญชิต หลักหาญ

วัน เดือน ปีเกิด

24 มีนาคม 2519

ประวัติสำเร็จการศึกษา

พ.ศ. 2544	ปริญญาตรี วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขา วิศวกรรมเครื่องกล โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า
พ.ศ. 2547	หลักสูตรชั้นนายร้อย รุ่นที่ 114 เหล่าทหารราบ ศูนย์การทหารราบ
พ.ศ. 2551	หลักสูตรชั้นนายพัน รุ่นที่ 87 เหล่าทหารราบ ศูนย์การทหารราบ
พ.ศ. 2554	หลักสูตรหลักประจำ ชุดที่ 89 โรงเรียนเสนาธิการทหารบก

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2544	ผู้บังคับหมวดปืนเล็กกองร้อยอาวุธเบา กองพันทหารราบที่ 4 กรมทหารราบที่ 4
พ.ศ. 2548	ผู้บังคับกองร้อยอาวุธเบา กองพันทหารราบที่ 4 กรมทหารราบที่ 4
พ.ศ. 2554	นายทหารยุทธการ กรมทหารราบที่ 14
พ.ศ. 2557	ผู้ช่วยหัวหน้าฝ่ายกำลังพล กองพลทหารราบที่ 4
พ.ศ. 2558	หัวหน้าฝ่ายส่งกำลังบำรุง กองพลทหารราบที่ 4
พ.ศ. 2561	ผู้บังคับกองพันทหารราบที่ 2 กรมทหารราบที่ 4
พ.ศ. 2563	เสนาธิการ กรมทหารราบที่ 4
พ.ศ. 2564	เสนาธิการ กรมทหารราบที่ 4

ตำแหน่งปัจจุบัน

พ.ศ. 2566 – ปัจจุบัน รองผู้บังคับการกรมทหารราบที่ 14

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย	4
ภาพที่ 2 เส้นทางลักลอบขนย้ายแรงงานต่างด้าว	27